

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа, страхування**
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньо-професійною програмою **Фінанси, фінансовий менеджмент**
та страхування
(назва програми)

на тему: **«СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ»**
(назва теми)

Виконавець:

здобувач освіти ФФБС 4 курсу 1 групи

Руслана БОРДЯ

(ім'я та прізвище)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павло БОНДАРЕНКО

(ім'я та прізвище)

/підпис/

Одеса - 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	6
1.1. Економічна сутність страхового ринку та ринку страхових послуг....	6
1.2. Показники ефективності функціонування страхового ринку.....	12
1.3. Державний нагляд за страховим ринком.....	17
РОЗДІЛ 2 АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	21
2.1. Аналіз показників страхового ринку України.....	21
2.2. Аналіз ефективності функціонування страхового ринку України.....	31
2.3. Використання регресійного аналізу для прогнозування розвитку страхового ринку України.....	41
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	48
3.1. Перспективи інноваційних підходів підвищення ефективності страхового ринку України.....	48
3.2. Рекомендації щодо напрямів підвищення ефективності страхового ринку України.....	54
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. обумовлена його стратегічною роллю у забезпеченні економічної стійкості країни, особливо в умовах тривалих соціально-економічних викликів, спричинених військовими діями та глобальними кризами. Страховий ринок виступає інструментом захисту фінансових інтересів як окремих громадян, так і бізнесу, сприяючи зниженню ризиків, пов'язаних із непередбачуваними обставинами. У контексті змін законодавчої бази України, зокрема прийняття нового закону «Про страхування», виникає потреба аналізу його впливу на структуру ринку, функціональність страхових компаній і динаміку страхових премій. Важливим аспектом є також оцінка ефективності страхових операцій у сегментах Non-Life та Life страхування, що дозволяє зрозуміти перспективи розвитку ринку.

Дослідження актуальне з точки зору необхідності інтеграції сучасних технологій, таких як Big Data, блокчейн і штучний інтелект, у діяльність страхових компаній. Використання цих інновацій допомагає підвищити рівень персоналізації страхових продуктів, ефективності операцій та прозорості процесів, мінімізуючи ризики шахрайства. Крім того, сегментація ринку за видами страхування, впровадження нових фінансових продуктів та аналіз впливу макроекономічних факторів дозволяють сформулювати стратегії для подолання негативних наслідків війни та економічної нестабільності. Таким чином, дослідження страхового ринку України спрямоване на пошук шляхів його стабілізації, відновлення та формування конкурентоспроможного середовища, що відповідатиме потребам сучасного суспільства та міжнародним стандартам.

Метою даної роботи є виявлення основних напрямів підвищення ефективності функціонування страхового ринку України.

У процесі написання кваліфікаційної роботи вирішуються такі *завдання*:

- розглянути економічну сутність страхового ринку та ринку страхових послуг;
- охарактеризувати показники ефективності функціонування страхового

ринку;

- охарактеризувати державний нагляд за страховим ринком України;
- проаналізувати показники страхового ринку України;
- проаналізувати ефективність функціонування страхового ринку України;
- спрогнозувати розвиток страхового ринку України;
- охарактеризувати перспективи інноваційних підходів підвищення ефективності страхового ринку України;
- запропонувати рекомендації щодо підвищення ефективності страхового ринку України.

Об'єктом дослідження є дослідження страхового ринку України.

Предметом дослідження є теоретичні засади страхової діяльності, які формують страховий ринок.

Методи дослідження. У роботі використовувались методи теоретичного узагальнення та порівняння у розділі теоретичних засад страхового ринку України; статистичні, табличні та графічні методи; метод комплексного підходу; економіко-математичні методи, синтезу та статистичних порівнянь використано у розділі аналітичного дослідження страхового ринку України.

Інформаційною базою дослідження складають наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців з теорії страхування; законодавчі та нормативні акти України; офіційні нострифіковані показники Національного банку України; показники річної фінансової звітності ПрАТ «СК «Перша»; науково-методична література; матеріали періодичних видань.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (41 найменування) і 5 додатків, містить 16 таблиць та 19 рисунків. Основний текст дослідження на 50 сторінках. Загальний обсяг роботи становить 94 сторінки.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези «Тенденції та перспективи страхового ринку України». Збірник матеріалів IX Студентської

науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи.
Стабілізація фінансово-економічної системи України. 2025. Одеса. ОНЕУ.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

1.1. Економічна сутність страхового ринку та ринку страхових послуг

У сучасних дослідженнях терміни «страховий ринок» та «ринок страхових послуг» викликають активні дискусії серед українських науковців. Завдяки різним підходам до розуміння цих понять, можна виділити дві основні групи дослідників.

Перша група ототожнює поняття «страховий ринок», «ринок страхових послуг» та «ринок страхування». Цей підхід базується на традиційних уявленнях, які, наприклад, представлені в працях таких науковців, як Л. В. Нечипорук, О. І. Барановський та Т. А. Ротова. Дослідники цієї групи, як правило, використовують історично сформовані категорії, що були затверджені у старому Законі України «Про страхування», який не містив чіткого розмежування між цими термінами [1-3].

Друга група фокусує увагу на різниці між поняттями «страховий ринок» і «ринок страхових послуг», вважаючи більш багатогранним і містким. Представники цієї групи, як-от О. О. Гаманков, С. К. Реверчук та О. В. Білаш, зосереджуються на специфіці та різноманітті відносин, що формуються в межах страхового ринку. Вони також обґрунтовують цю різницю, зважаючи на різні критерії, і детально висвітлюють відмінності в характеристиках кожного з цих ринкових сегментів [4-6].

Аналіз літератури дозволяє виокремити кілька ключових критеріїв для розуміння концепції страхового ринку:

Згідно першої концепції «економічні відносини» - страховий ринок можна визначити як сукупність економічних відносин, що виникають у процесі купівлі-продажу страхових послуг. Ці відносини можуть мати різні аспекти: фінансові, соціально-економічні, організаційно-правові тощо.

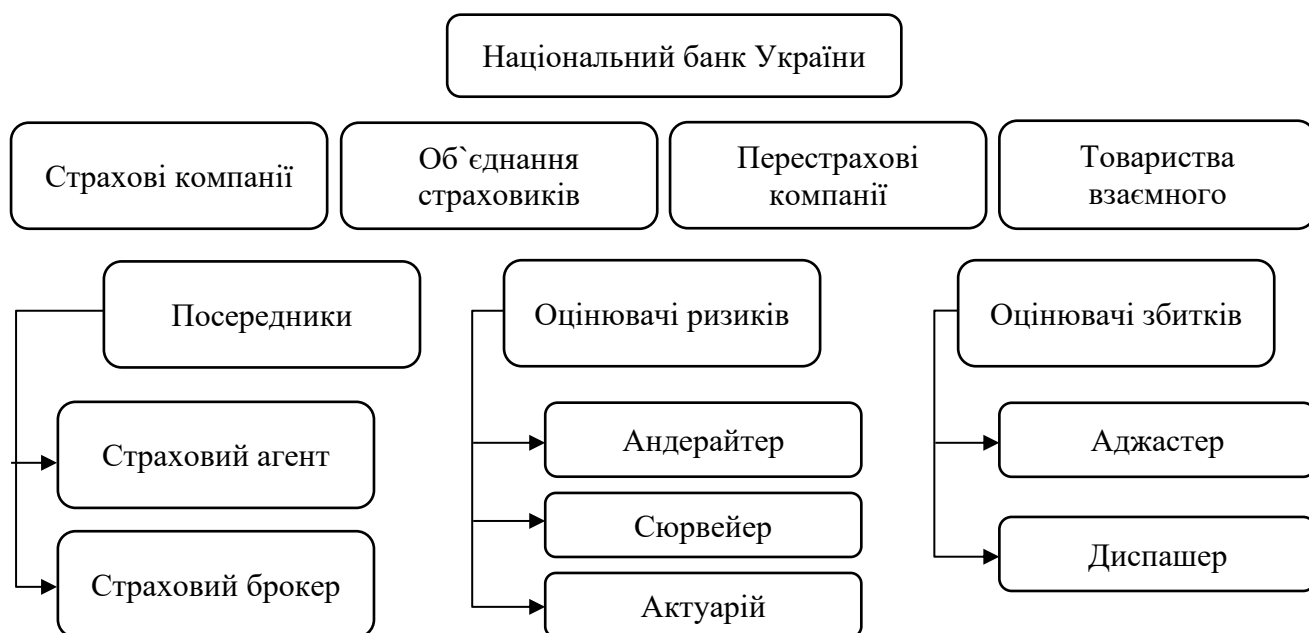

Рис. 1.1 Загальна структура страхового ринку України

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [7]

Інша концепція «економічний простір», що характеризує страховий ринок, — це простір, в якому відбувається реалізація цих відносин. Це можуть бути як фізичні точки продажу, так і віртуальні платформи, де споживач може отримати доступ до страхових продуктів.

Науковці В. Д. Базилевич, Н. М. Внукова та інші, акцентують увагу на тому, що страховий ринок формується на основі процесу купівлі-продажу страхових послуг, що є основним елементом страхових правовідносин. Це підкреслює важливість законодавчого унормування та параметрів, що окреслюють реалізацію страхового захисту через сплату премій та отримання відшкодувань. З іншого боку, науковці, такі як Д. А. Навроцький та О. В. Козьменко, вважають доцільним розглядати страховий ринок як соціально-економічне середовище, яке визначається як контекстом, так і ресурсами, що є доступними для всіх учасників.

Таким чином, погоджуючись із основними поглядами вказаних авторів, важливо підкреслити, що страховий ринок — це не лише сукупність правовідносин та економічних інтересів, а й динамічна структура, яка відображає стан і напрямки розвитку економіки, поведінку споживачів, а також законодавчі

інновації, регуляцію та вплив сучасних технологій. Наведемо деякі підходи науковців до економічної сутності страхового ринку у таблиці 1.1

Таблиця 1.1

Деякі підходи науковців до економічної сутності страхового ринку

Науковець	Тлумачення поняття
В. В. Виговська [7, с. 25]	«Економічні відносини з приводу захисту економічних інтересів... за допомогою механізму перерозподілу ризиків»
О. В. Козьменко [8, с. 137]	«Сукупність інститутів і механізмів зі створення, купівлі-продажу та споживання страхових послуг»
Н. В. Ткаченко [9, с. 132]	«Сфера послуг та специфічних економічних взаємовідносин з приводу купівлі-продажу страхового захисту...»
Я. П. Шумелда [10, с. 79]	«Економічні відносини в межах певної території, в процесі яких формуються попит, пропозиція та ціна на страхові продукти...»
В. М. Фурман [11, с. 190]	«Система... економічних відносин між покупцями... посередниками і продавцями, пов'язаних з формуванням попиту, пропозиції та ціни на прямий страховий захист і перестраховування...»
Л. В. Нечипорук [23, с. 82]	«Цілісна система економічних відносин, що виникають у процесі купівлі та продажу... страхового захисту»

Джерело: побудовано автором на основі [8-13]

Проведений аналіз засвідчує, що в науковій літературі акцентується увага на необхідності присутності основних елементів на ринку: покупців, продавців, товарів або послуг, які перебувають у процесі обміну, а також попиту і пропозиції. Однак, значна частина дослідників не звертають увагу на поняття вартості страхування та ціни страхових послуг, що вимагає додаткового роз'яснення.

Страхова послуга, як товар, має дві ключові економічні категорії: вартість і ціну. Вартість страхування відображається через механізм обміну грошових коштів клієнтів на страхове відшкодування за рахунок сформованих страхових резервів. Ціна ж страхової послуги, у свою чергу, визначається величиною страхового тарифу, який включає надбавки, що покривають потреби та

забезпечують прибуток постачальника послуг. Цей аспект ціни є суттєвим елементом ринку страхових послуг і повинен бути безпосередньо відображений у відповідних визначеннях.

Особливий інтерес викликає ціна страхових послуг у контексті довготривалого страхування життя чи недержавного пенсійного забезпечення. Таке страхування може бути порівняне з депозитним вкладенням у банку, яке приносить процентний дохід. У цьому випадку ціною страхового продукту стає відсоткова ставка, яку пропонує страховик, що, на жаль, часто залишається поза увагою в дослідженнях, що розглядають основні поняття.

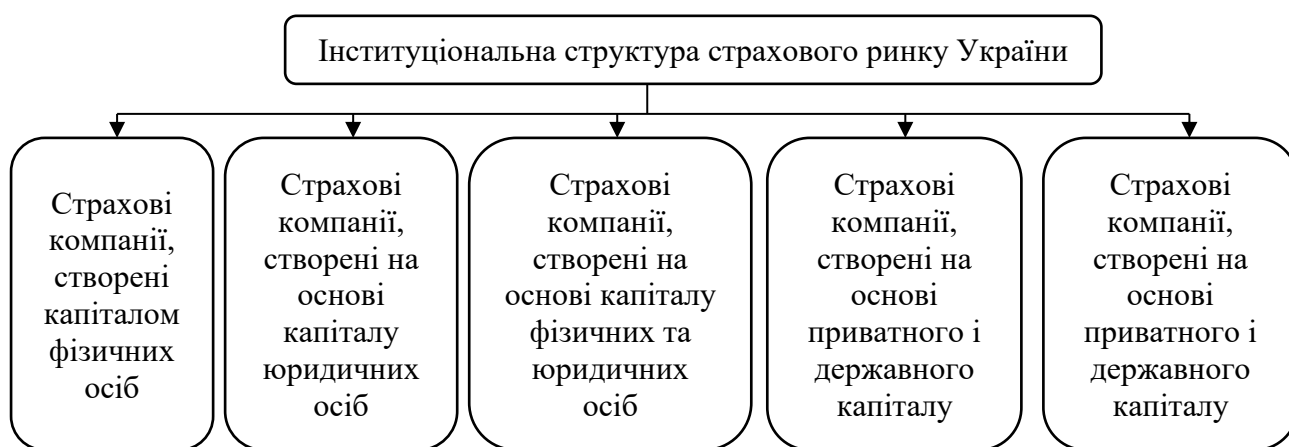

Рис. 1.2 Загальна інституціональна структура страхового ринку України

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [7]

Поняття «страховий ринок», «ринок страхових послуг» і «ринок страхування» мають спільну основу — термін «ринок», який вказує на простір, де відбувається взаємодія між продавцями та покупцями. Отже, доцільно розглянути поняття «ринок» у загальному контексті, з подальшою деталізацією для сфери страхування, щоб результати дослідження мали універсальний характер і не суперечили загальноприйнятим концепціям ринків товарів і послуг.

Зокрема, можна погодитися з формулюванням українського дослідника В. Л. Смагіна, який трактує ринок як систему економічних відносин, що виникають між суб'єктами у процесі товарно-грошового обміну [14]. Проте зауважимо, що термін «суб'єкти» охоплює не лише фізичних осіб, а й юридичних, що розширює розуміння ринку.

Законодавство України, зокрема закон «Про фінансові послуги та фінансові компанії», визначає ринки фінансових послуг, як професійні послуги у сферах банківських, страхових, інвестиційних та інших. Це підкріплює тезу про те, що ринок страхових послуг є невід'ємною частиною ринку фінансових послуг, що свідчить про його важливість в економічній системі країни [15]. Таким чином, у процесі комплексного вивчення страхового ринку, важливо враховувати всі його складові, зокрема вартість, ціну, а також ширші економічні відносини, які формуються в межах діяльності страховиків та їхніх споживачів.

Законодавчі акти Міністерства юстиції та Федеральної торгової комісії США пропонують визначення поняття "ринок" з урахуванням двох ключових аспектів: асортименту продуктів і географічної області, в межах якої компанії не здатні регулювати ціни. Такий підхід підкреслює, що ринок може бути розглянуто з позицій учасників та територіальних меж, що його характеризують. Наприклад, в банківському секторі визначається, що "місцевий географічний район є релевантним ринком для аналізу конкуренції" [20-21].

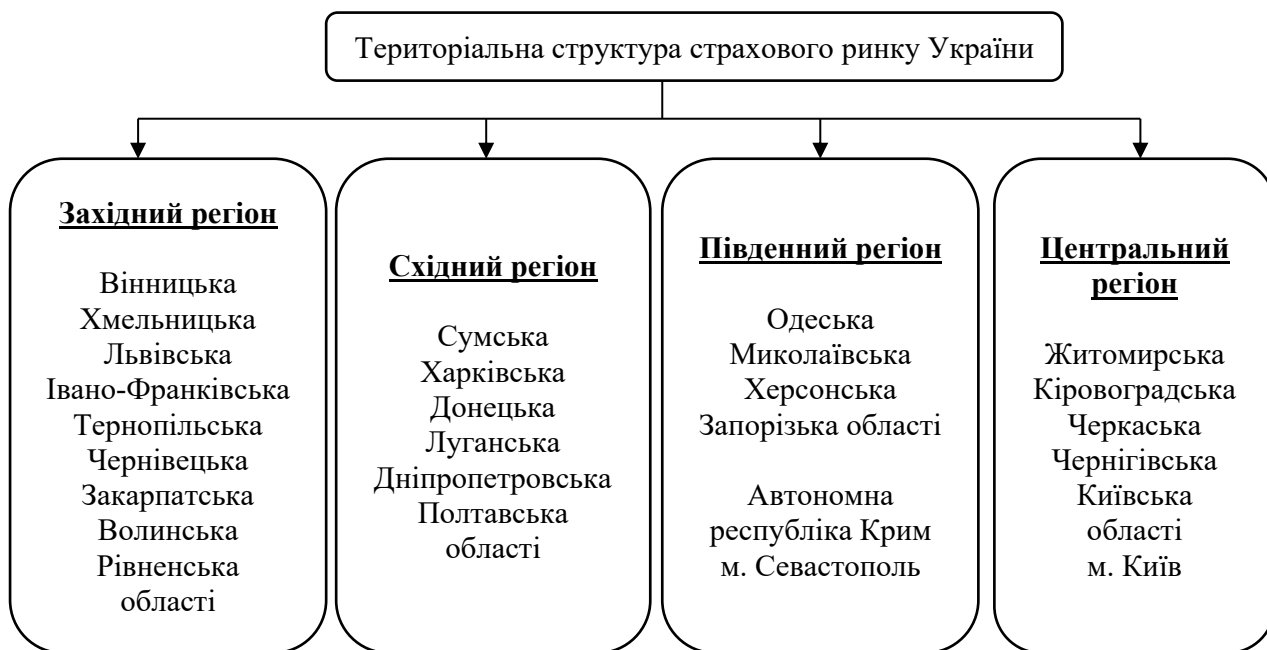

Рис. 1.3 Територіальна структура страхового ринку України

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [7]

У нашому аналізі важливо виділити критичні ознаки ринку, які включають конкуренцію серед постачальників послуг і поведінку учасників ринку. Ці

аспекти часто не враховуються в основних визначеннях. На сформованих ринках, зокрема на рівні регіонів, постачальники страхових послуг конкурують за клієнтів, пропонуючи свої продукти на конкурентних умовах. Наприклад, якщо ціна на страхування, яку встановлює певний страховик, є непривабливою для потенційного клієнта, останній, в пошуках вигідніших умов, звернеться до іншої компанії.

Таким чином, задоволення потреб у страхуванні передбачає наявність альтернативних варіантів страхових послуг. Це не лише забезпечує вибір для споживачів, але й формується під контролем Антимонопольного комітету, який запроваджує нормативи і критерії для попередження монополізації ринку товарів і послуг. Відповідно до цього, можливість вибору повинна гарантуватись умовами справедливої конкуренції серед страховиків і постачальників страхових послуг [16].

Отже, щоб забезпечити справедливість на ринку страхування, необхідно створити умови для активної конкуренції, що в свою чергу сприятиме не лише підвищенню якості послуг, а й оптимізації цін для споживачів [21].

Проведений критичний огляд наукових праць, систематизація підходів і нове розуміння економічної сутності основних понять дозволили авторам сформулювати сучасне визначення ринку страхування, яке, на відміну від традиційних підходів, ґрунтується на теорії відкритих ринків та поведінковій економіці. Отже, "ринок страхових послуг" або "ринок страхування" можна визначити як відкриту економічну систему, яка об'єднує місця для купівлі та продажу страхових послуг і продуктів з метою забезпечення страхового захисту клієнтів. Цей ринок також є частиною ринку фінансових послуг і має реалізовувати наступні ключові характеристики:

1. Наявність учасників — клієнтів-покупців, страховиків, перестраховиків, страхових посередників, які забезпечують супутні послуги, а також саморегулювальних організацій і неприбуткових об'єднань, що представляють інтереси учасників ринку;

2. Формування вхідних і вихідних фінансових потоків, включаючи інвестиції та участь іноземного капіталу;
3. Взаємодія між учасниками ринку, що спричинює формування попиту на страхові послуги та їх пропозицію;
4. Визначення вартості страхування на основі сплати страхових премій і відшкодувань з фондів, а також установлення цін на страхові послуги у вигляді тарифів і комісій;
5. Виникнення непередбачуваних змін у поведінці учасників через конкурентні взаємодії та об'єднання страховиків;
6. Задоволення потреб покупців через можливість вибору постачальників страхових послуг.

Ми вважаємо доцільним сприймати страховий ринок як більш широке поняття, яке включає в себе ринок страхування. Аналогічно, ринок фінансових послуг є більш загальним, ніж ринок фінансів. При цьому страховий ринок є складовою частиною фінансового ринку, а ринок страхування — частиною ринку фінансових послуг, що відповідає окресленим вище законодавчим нормам. Щоб уточнити відмінність між поняттями «страховий ринок» і «ринок страхових послуг», корисно звернутися до словникових визначень. Наприклад, в українській мові термін «страховий» відноситься до всього, що пов'язане зі страхуванням.

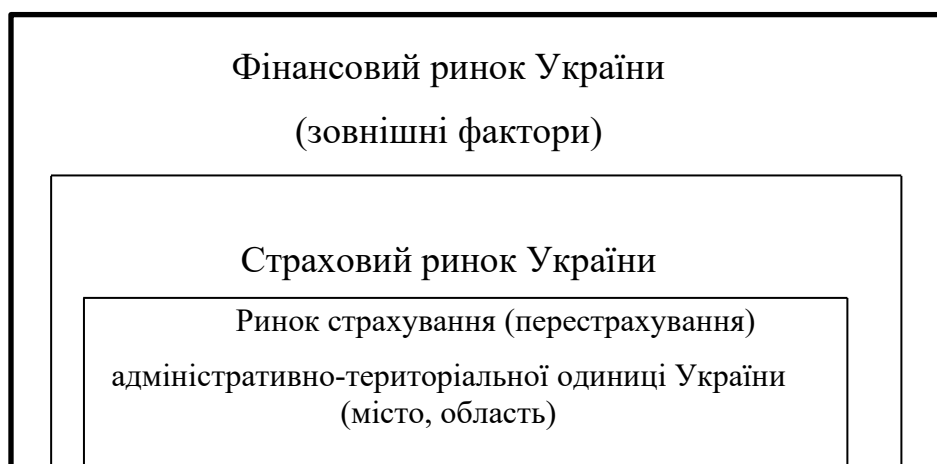

Рис. 1.4 Ринки пов'язані зі страхуванням на різних рівнях України.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі узагальнення [22]

Отже, «страховий ринок» можна розуміти як ринок, що має відношення до страхування. Цей ринок можна визначити через призму купівлі-продажу страхування та залучених суб'єктів (переклад на англійську: "An insurance market refers to the buying and selling of insurance and the entities involved in these transactions") [41].

Можна зробити висновок, що терміни «страховий ринок», «ринок страхових послуг» і «ринок страхування» в контексті наведених визначень є взаємозамінними. У західній науковій літературі ці поняття часто не розрізняють. В подальшому ми будемо розглядати «страховий ринок» у контексті всіх зазначених аспектів, включаючи регуляторні органи та інші суб'єкти, що відіграють важливу роль у функціонуванні страхування та ринку страхових послуг. Це стане основою для подальшого аналізу і формування висновків.

1.2. Показники ефективності функціонування страхового ринку

У науковій літературі досі відсутнє однозначне тлумачення кількісних критеріїв ефективності ринку. Наша систематизація літератури показала, що в найзагальнішому вигляді ефективність може бути визначена як співвідношення результатів до витрат або ресурсів. Таким чином, ми можемо кількісно оцінити ефективність, виражаючи її через відношення економічного результату (доходу або прибутку) до використаних ресурсів (активів) або витрат, які були здійснені для досягнення цих результатів. Це підґрунтя збігається з підходом економіста Д. Рікардо (David Ricardo), який аналізував ефективність виробництва через визначення відношення між результатами і певними витратами [39]. У цьому контексті підвищення ефективності полягає в максимізації економічних результатів на одиницю витрат.

Формула, яка відображає це визначення, має вигляд:

$$E = D / B, \tag{1.1}$$

де:

- Д — загальний дохід (максимум),
- В — загальні витрати (або ресурси, мінімум).

Формула (1.1) є загальновизнаною у фінансовій та економічній літературі. Подібні визначення також наводяться в українській економічній енциклопедії та працях численних українських авторів [30].

Ми вважаємо, що потрібно використовувати показник ефективності Е для оцінки діяльності ринку страхових послуг. Очікується, що значення цього показника буде додатнім і перевищуватиме одиницю: $E > 1$, оскільки дохід повинен перевищувати витрати. Якщо $E < 1$, то діяльність страховика або всього ринку є збитковою, що свідчить про неефективність страхового бізнесу. У випадку, коли $E = 0$, доходи відсутні, що свідчить про неналежне ведення господарської діяльності. Значення, які перевищують 10 чи 100, можливі лише в тому випадку, якщо витрати істотно менші за доходи.

Зазначимо, що результуючий показник може бути виражений через прибуток, що переводить нашу формулу 1.1 у показник рентабельності. При цьому важливо відзначити, що ресурси, що використовуються в знаменнику формули 1.1, повинні враховувати наявні виробничі засоби, а витрати — фактичну спожиту частину цих засобів. Такий підхід дозволяє визначити реальну вартість продукції (собівартість послуги).

Аналіз наукової літератури відкриває можливості для розширення кількісних вимірів ефективності страхового ринку. Ефективність, яка відображає співвідношення між результатами та витратами, може бути оцінена через відношення доходу (або прибутку) до активів або витрат. Це створює основу для використання елементів фінансового аналізу, що включає численні методики для оцінки схожих показників.

Однією з можливих адаптацій є формула для вимірювання ефективності основної діяльності страхових компаній. Розглянутий показник доходності активів (ЕД) формується за наступною формулою:

$$E_d = 100\% \text{ Д / А,} \quad (1.2)$$

де:

- ЕД — показник доходності активів, який має бути максимальним,
- Д — загальні доходи всіх страховиків на ринку від страхової діяльності,
- А — загальні активи всіх страховиків на ринку.

Важливо зазначити, що доходами в контексті основної операційної діяльності страховиків є страхові премії. Таким чином, у формулі 1.2 величина Д представляє собою страхові премії, що є критично важливим для оцінки ефективності діяльності страхового ринку. Цей показник дає змогу оцінити, наскільки ефективно страхові компанії використовують свої ресурси для генерування доходів.

Розглянемо основні методи вимірювання ефективності, які здобули популярність в управлінні, з точки зору їх застосування на страховому ринку:

1. Збалансована система показників (Balanced Scorecard, BSC).
2. Ключові індикатори ефективності (Key Performance Indicators, KPI).
3. Процесно-орієнтована калькуляція (Activity-Based Costing, ABC-Costing).

Збалансована система показників була розроблена науковцями Р. Капланом і Д. Нортоном у 1992 році. На думку авторів, BSC є засобом планування і управління, спрямованим на досягнення ефективності з використанням ключових показників результативності. Цей підхід охоплює чотири основні "перспективи":

1. Фінансова перспектива — зосереджена на показниках фінансового аналізу.
2. Клієнтська перспектива — оцінює успішність взаємодії з клієнтами.
3. Внутрішні бізнес-процеси — акцентується на оптимізації внутрішньої діяльності.
4. Навчання та зростання — стосується розвитку компетентності персоналу [30].

Хоча ідея збалансованості в методі BSC є привабливою, її безпосереднє застосування до страхового ринку може бути неможливим через надмірну

складність, зумовлену різноманітними факторами, що можуть відволікати від основних показників ефективності.

Останнім часом в Україні став популярним метод КРІ. КРІ включає чітко визначені цілі на всіх рівнях управління, що дозволяє підвищити відповідальність працівників, керівників установ та загальну результативність бізнесу. Концепція «performance» у контексті КРІ набрала популярності після публікацій англійського дослідника Пітера Друкера [34].

КРІ визначається як система, що дозволяє оцінювати й порівнювати заплановані фінансові показники з фактичними даними, що дає змогу оцінити результативність обраної стратегії. Дослідник К. Бауер окреслює КРІ як «кількісно вимірюваний набір показників, який відображає ефективність організації у досягненні поставлених цілей і завдань» [31].

Це визначення є привабливим, оскільки базується на обмеженій кількості критично важливих показників. Крім цього, існують і непараметричні методи оцінки ефективності, такі як:

1. Метод аналізу окруження функціонування (Data Envelopment Analysis, DEA);
2. Метод оболонки вільного розміщення (Free Disposal Hull, FDH) [32].

Ці методи дозволяють оцінити відносну ефективність діяльності підприємства та виявити резерви для зниження витрат, що сприяє підвищенню загальної ефективності.

Реалізація цих методів вимагатиме використання багатовимірних аналітичних просторів, чітких критеріїв для визначення показників, а також якісних даних оточуючого середовища. Виклики, пов'язані з політичними ризиками та корупцією в Україні, можуть ускладнити застосування наведених методів у контексті страхового ринку.

У працях науковця Г. Т. Карчевої [17] та інших, предметом досліджень була ефективність банківського сектору України та економіки в цілому, що оцінювалася за допомогою ключових фінансових коефіцієнтів рентабельності активів (ROA) та власного капіталу (ROE). Ці показники можуть стати цінними

інструментами для аналізу ефективності й страхового ринку, адже вони відображають здатність бізнесу створювати прибуток від використання своїх ресурсів.

З урахуванням особливостей страхового ринку адаптуємо класичні формули рентабельності для страхування. Зокрема, показник ROA розраховується за формулою:

$$ROA = 100\% \text{ Пр} / A, \quad (1.3)$$

де Пр — сукупний прибуток усіх страховиків на ринку, А — загальна величина їх активів. Такий підхід дозволяє розглядати страховий ринок як єдине господарське утворення, що дає змогу оцінити його загальну ефективність. Оптимальним вважається показник ROA, який перевищує рівень інфляції, що гарантує збереження та приріст купівельної спроможності.

Для оцінки прибутковості власного капіталу застосовують формулу:

$$ROE = 100 \text{ Пр} / \text{ВК}, \quad (1.4)$$

де ВК — сумарний власний капітал страховиків. Цей показник є критично важливим для інвесторів, адже бажаним вважається рівень ROE, що перевищує альтернативні варіанти інвестування — облікову ставку Національного банку України, депозитні ставки банків і дохідність державних цінних паперів.

Маємо зауважити, що аналіз ефективності страхового ринку України за допомогою кількісних показників залишається важливою, але недостатньо дослідженою темою, особливо в контексті нормативних актів.

1.3. Державний нагляд за страховим ринком

У цьому пункті кваліфікаційної роботи, ми не будемо давати оцінку діяльності регулятора та вплив його діяльності на страхові компанії, а конкретизуємо поняття, які внесені з змінами у новітньому законодавстві та покажемо їх відмінності від застарілих нормативно-правових актів.

Страхування в Україні регулюється близько 74 нормативними актами, включаючи закони України, постанови Національного банку України та

Кабінету Міністрів України, які детально описують умови ліцензування, нагляду і звітності для страховиків. Законодавство визнає страхові послуги як частину фінансового сектору, зокрема, відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії». Закон «Про фінансові послуги й державне регулювання ринків фінансових послуг» втратив чинність у 2024 році. Визначення страхової послуги акцентує увагу на її ролі в забезпеченні потреб страховика в захисті від ризиків через укладення договору страхування [18].

Також, відповідно до Господарського кодексу України та нового Закону України «Про страхування», який набрав чинності у 2021 році, поняття страхування охоплює широке коло правовідносин, що регулюють захист інтересів як фізичних, так і юридичних осіб. Ці правовідносини включають ризики, пов'язані із життям, здоров'ям, майном та відповідальністю за завдану шкоду, що робить страхування важливим інструментом для ризик-менеджменту [19].

Основна концепція страхування, як зазначено в Інвестопедії, полягає в тому, що страховик гарантує виплату за можливу невизначену подію, в той час як страхувальник сплачує меншу премію за цей захист. Цивільний кодекс України та новий Закон України також визначають, що об'єктами страхування можуть бути життя, здоров'я, майно, а також відповідальність за заподіяну шкоду [38].

Новий Закон України «Про страхування» запроваджує терміни «ринок страхування» та «страхова послуга», що підкреслює ринкову природу страхування. Згідно з цим законом, ринок страхування включає учасників, які взаємодіють між собою і формують ринкові відносини. Він також спирається на положення Генеральної угоди про торгівлю послугами та детально визначає класи страхування, скоротивши кількість видів страхування з 97 до 23 [20-21].

Серед нововведень нового закону – деталізоване визначення об'єктів страхування, що включають як життя і здоров'я, так і майно та відповідальність за заподіяну шкоду. Це підкреслює всебічний підхід до формування страхового ринку і розширює його рамки. Закон також трансформує терміни, зокрема,

з'являється новий термін "ринок страхування", який акцентує увагу на взаємодії між учасниками ринку, формуючи ринкові відносини та специфіку страхових послуг.

Генеральна угода про торгівлю послугами описує страхові послуги, включаючи пряме страхування (лише відносно життя та немайнове), перестрахування, страхове посередництво та супутні послуги. Цей підхід забезпечує відокремлення основної діяльності страховиків від супутніх послуг, зокрема консалтингових та актуарних послуг, що підкреслює значення комплексного підходу до регулювання ринку страхування в Україні [22].

У новому законодавстві закріплено, що діяльність із страхування можуть здійснювати тільки страхові компанії-резиденти, їх філії та страхові компанії-нерезиденти, що мають відповідні ліцензії. Основними учасниками ринку вважаються страховики, перестраховики, клієнти та провайдери супутніх послуг. Проте перелік учасників дещо неясний у частині об'єднань постачальників послуг, в той час як Закон "Про фінансові послуги" пропонує більш чітке визначення.

Діяльність зі страхування визначається законом як включення прямих і перестраховальної діяльності, управління активами, а також діяльність, пов'язана із реалізацією страхових продуктів. Важливою є також діяльність зі надання допоміжних послуг, що підсилює зв'язок між ринком страхування і ринком страхових послуг.

Аналізуючи різницю в термінології між Законом України «Про страхування» і раніше чинним законом, існує перекриття між поняттями "ринок страхування" та "ринок страхових послуг". Це обумовлено тим, що нові визначення і терміни, які з'явилися в законодавстві, дозволяють розширити операційний спектр та інтегрувати нові елементи, такі як допоміжні послуги та управлінські функції.

Склад учасників ринку страхування включає не тільки страховиків і перестраховиків, але й страхових посередників (агентів, брокерів), клієнтів, а також надавачів допоміжних послуг. Присутність неприбуткових професійних

об'єднань, таких як Асоціація страхувальників України та Моторне страхове бюро, показує наявність платформ для взаємодії між учасниками і захисту прав споживачів [23-24].

Незважаючи на те, що в Україні встановлено чіткі законодавчі основи для регулювання страхового ринку, діяльність асоціацій у сфері страхування все ще недостатньо помітна та не ефективна. Зокрема, такі організації, як Асоціація українських страхувальників, Ліга страхових організацій України та інші професійні об'єднання не завжди здатні на належному рівні виконувати свої функції щодо захисту прав споживачів, представлення інтересів галузі на державному рівні та просування кращих практик у сфері страхування.

Попри наявність законодавчих норм, такі асоціації зазвичай відчують брак ресурсів та фінансування, що обмежує їх можливості для ефективного виконання завдань. Це стосується не лише фінансових ресурсів, але й кадрової політики, адже кваліфіковані фахівці в сфері організації та управління не завжди знаходять оптимальні умови для реалізації свого потенціалу в рамках асоціацій.

Відсутність чіткої програми дій у більшості асоціацій призводить до нерегулярної участі в обговореннях стратегії розвитку ринку, імплементації нових технологій та інновацій, які могли б підвищити конкурентоспроможність українського страхового ринку.

Діяльність асоціації у напрямку підвищення рівня фінансової грамотності населення є недостатньо активною.

Також важливо зазначити, що без активної участі асоціацій у міжнародній співпраці та обміні досвідом український страховий ринок ризикує залишитися ізольованим від останніх тенденцій та інновацій.

Стає очевидним, що для підвищення ефективності функціонування асоціацій у сфері страхування Україні слід інтегрувати моделі управління, що базуються на кращих практиках. Це вимагатиме не лише адаптації внутрішніх структурних елементів, а й активнішої взаємодії з державними органами, споживачами та іншими учасниками ринку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

2.1. Аналіз загальних показників страхового ринку України

Формування страхового ринку є складним і багатограним процесом, що охоплює не лише ліцензування та регулювання діяльності страхових компаній, але й активний розвиток інноваційних продуктів та послуг, а також ефективну взаємодію між усіма учасниками ринку. Ліцензування забезпечує контроль за фінансовою стабільністю страховиків, що, в свою чергу, підсилює довіру споживачів до страхових послуг. Державне регулювання грає вирішальну роль у підтримці справедливих умов конкуренції, а також у захисті прав страхувальників через впровадження контрольних механізмів. Інновації в розробці страхових продуктів відповідають на змінювані потреби ринку, зокрема, у сфері управління новими ризиками, такими як кібербезпека і зміни клімату. Одночасно, активна співпраця між страховими компаніями, регуляторами та споживачами сприяє формуванню більш стійкої і конкурентоспроможної екосистеми, що в кінцевому підсумку призводить до зростання ліквідності ринку і підвищення якості обслуговування клієнтів. Аналіз показників діяльності страхових компаній України на кінець 2024 року, зокрема, їхньої прибутковості, обсягу страхових премій та виконання зобов’язань, стане важливим інструментом для оцінки здатності ринку адаптуватися до нових викликів та можливостей, що виникають у глобалізованому світі.

Таблиця 2.1

Основні показники діяльності страхових компаній на страховому ринку
України за 2024 рік

Показник	Значення
Валові страхові премії	53 млрд. грн.
Страхові виплати	20,8 млрд. грн.
Резерви збитків (добровільне страхування)	Зменшення на 21,6%

Продовження таблиці 2.1

Коефіцієнт покриття премій резервами	75,4%
Коефіцієнт збитковості (обов'язкове страхування)	53%
Коефіцієнт збитковості (добровільне страхування)	42%
Комбінований коефіцієнт	95%
Аквізаційні витрати	15,4 млрд. грн.
Передано у перестраховання	4,5 млрд. грн.
Активи страховиків	72,8 млрд. грн.
Страхові резерви	36,6 млрд. грн.
Кількість страхових компаній	65 СК (на кінець 2024 року)

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [25]

Валові страхові премії, які склали 53 млрд. грн., свідчать про активність страхових компаній у залученні коштів, проте високий рівень страхових виплат 20,8 млрд. грн., при коефіцієнті збитковості для обов'язкового страхування у 53% і добровільного - 42% свідчить про те, що витрати на виплати по страховим випадкам залишаються значними. Зниження резервів збитків на 21,6% означає, що страховики можуть не мати достатнього рівня страхових резервів для покриття можливих ризиків.

Аквізаційні витрати у розмірі 15,4 млрд. грн. вказують на значні інвестиції в залучення нових клієнтів, проте їх ефективність під сумнівом, враховуючи одночасно високі витрати на виплати. Коефіцієнт покриття премій резервами на рівні 75,4% свідчить про те, що страховики мають достатньо резервів, щоб забезпечити свої зобов'язання, але з урахуванням переданих у перестраховання 4,5 млрд. грн. є ризик, що страховики можуть зазнати додаткових фінансових втрат.

Таблиця 2.2

Динаміка кількості укладених договорів та кількості застрахованих осіб на страховому ринку України за 2020-2024 р.р., тис. од.

Показники	2020	2021	2022	2023		2024
Кількість договорів , з них	120576,8	131561,9	88102,0	94821,5		89962,1

Продовження таблиці 2.2

Кількість договорів Non-Life	н/д				Початок дії нового законодавства	89013,4
Кількість договорів Life						948,7
Кількість застрахованих осіб, з них	13489,6	12836,4	10824,6	12785,4		10692,2
Кількість застрахованих Non-life	н/д					8722,5
Кількість застрахованих Life						1969,7

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26]

У 2020 році було зафіксовано 120576,8 тис. договорів, що зросло до 131561,9 тис. договорів у 2021 році. Однак, з 2022 року спостерігається суттєве зниження до 88102 тис. договорів, це негативний вплив економічних і соціальних факторів у зв'язку з військовим станом та зникнення ринків страхування на сході України. Незначне підвищення до 94821,5 тис. у 2023 році показує, що страховий ринок України поступово відновлюється, але це буде залежати від платоспроможності споживачів страхових послуг.

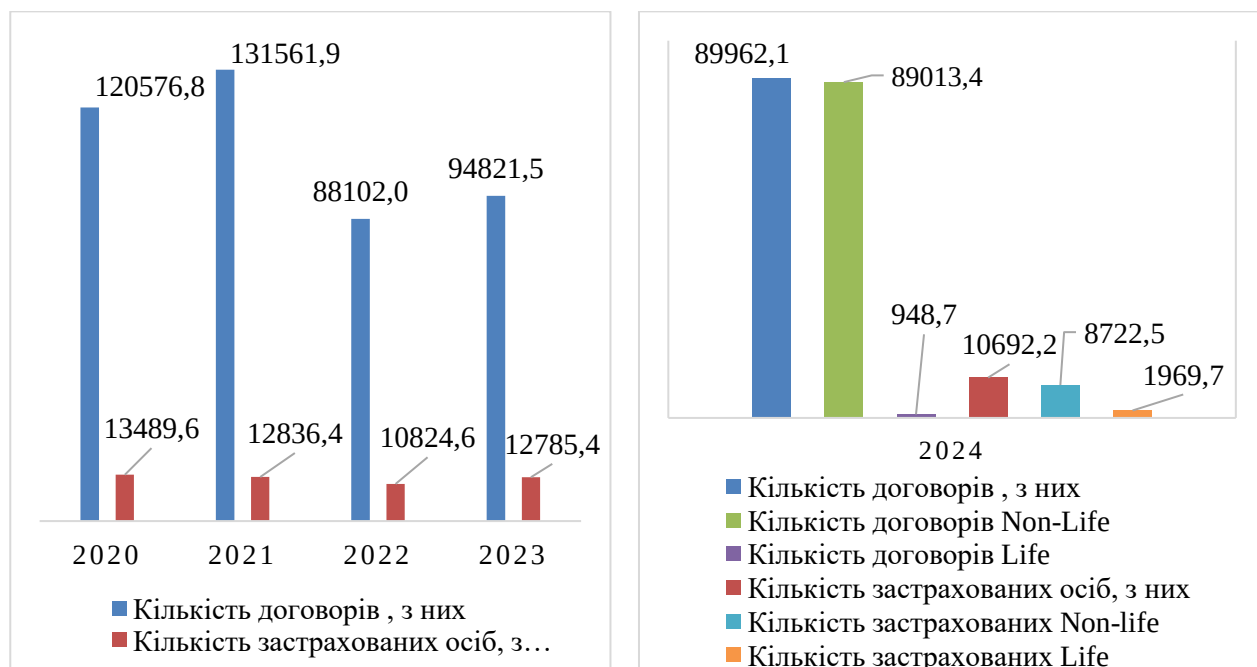

Рис. 2.1 Динаміка кількості укладених договорів та кількості застрахованих осіб на страховому ринку України за 2020-2024 р.р., тис. од.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.2

Кількість застрахованих осіб також має тенденцію до зниження, починаючи з 13489,6 тис. од. в 2020 році, знижуючи до 10824,6 тис. од. у 2022 році. Хоча в 2023 році відбувається незначне підвищення до 12785,4 тис. од.

Показники 2024 року вказує на падіння до 10692,2 тис. осіб. Загалом, це свідчить про зменшення інтересу населення до страхування, особливо в сегменті life, де лише 1969,7 тис. осіб застраховано, порівняно з 8722,5 тис. осіб у сегменті non-life.

Таблиця 2.3

Динаміка результативних економічних показників
страхового ринку України за 2020-2024 р.р., млн. грн.

Показники	2020	2021	2022	2023	2024
Активи	59504,6	61024,9	63257,0	74412,2	72818,8
Середні активи	283,4	393,7	494,2	736,8	1120,3
Власний капітал	21114,9	19594,1	17612,3	21930,3	26504,5
Середній власний капітал	100,5	126,4	137,6	217,1	407,8
Прибуток	2869,0	1949,3	4005,4	3105,0	н/д
Середній прибуток	13,7	12,6	31,3	30,7	н/д
Кількість страхових компаній	210	155	128	101	65

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26]

Вартість активів зросла з 59504,6 млн. грн. у 2020 році до 74412,2 млн. грн. у 2023 році, однак у 2024 році спостерігається падіння до 72818,8 млн. грн. Водночас власний капітал показав позитивну динаміку: зниження значень у 2021 і 2022 роках компенсоване збільшенням до 26504,5 млн. грн. у 2024 році.

Рентабельність капіталу знизилася з 35,1% у 2021 році до 9,7% у 2022, що є наслідком військовими подіями в Україні. Однак у 2023-2024 роках рентабельність капіталу поступово відновлюється й досягає 29,1%, що свідчить про адаптацію страхових компаній до нових умов ринку.

Кількість страховиків істотно скоротилася з 210 у 2020 році до 65 у 2024 році, що вказує на концентрацію ринку і закриття страхових компаній, які не змогли відповісти на виклики нових вимог Національного банку України. Зменшення кількості учасників на ринку призводить до зменшення конкуренції,

що, в свою чергу, може впливати на цінову політику та якість страхових послуг. Незважаючи на короточасний спад у прибутків в 2021 році, страховий ринок України показав позитивну динаміку прибутків у 2022 і 2023 роках, але відсутність даних за 2024 рік ускладнює остаточні висновки про поточну фінансову результативність галузі.

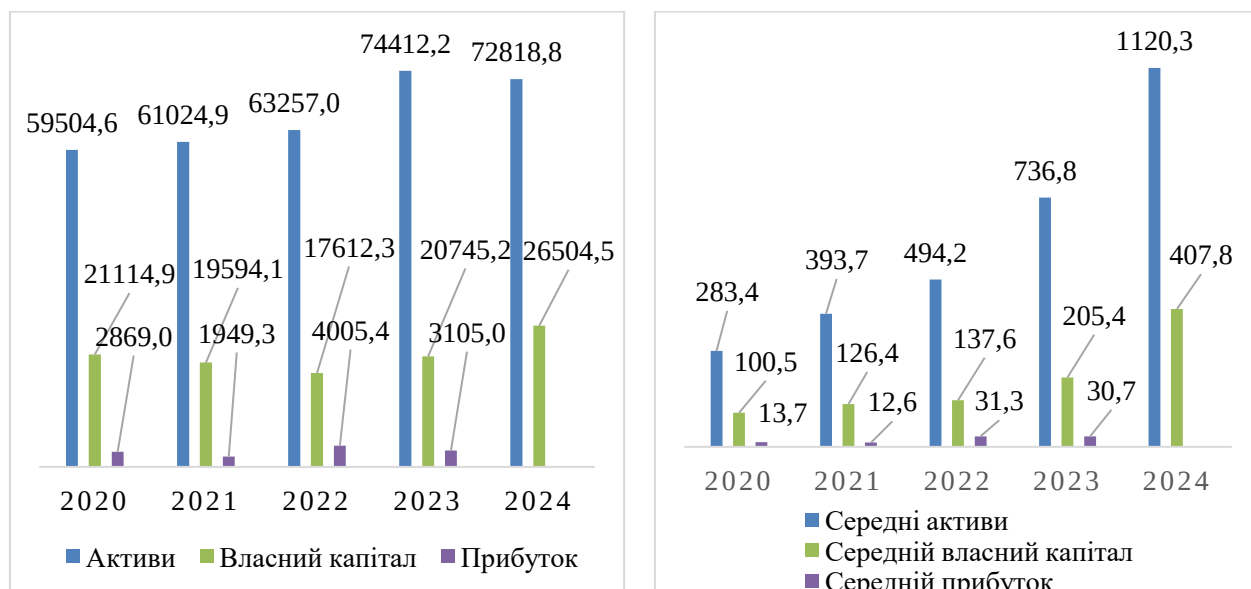

Рис. 2.2 Динаміка результативних економічних показників страхового ринку України за 2020-2024 р.р., млн. грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.3

Середні активи зросли з 283,4 млн. грн. у 2020 році до 1120,3 млн. грн. у 2024 році, що свідчить про значне поліпшення фінансової стабільності окремих страхових компаній. Що стосується середнього власного капіталу, його зростання з 100,5 млн. грн. у 2020 році до 407,8 млн. грн. у 2024 році підкреслює позитивну тенденцію капіталізації страховиків, яка є важливою для забезпечення їх фінансової стійкості. Проте середній прибуток демонструє певну нестабільність, зниження у 2021 році та незначні коливання в наступні роки, що вказує на можливі труднощі у генерації стійкого прибутку.

Можна зробити висновок, що страховий ринок України потребує більш чіткої стратегії управління ризиками і концентрації на ефективності операцій, щоб не лише підтримувати зростання активів і капіталу, а й забезпечити

стабільність доходів у майбутньому. З огляду на стрімке зменшення кількості учасників ринку, важливим завданням залишаються заходи для підтримки конкурентоспроможності та інноваційності страхового ринку України.

Таблиця 2.4

Динаміка страхових резервів страхового ринку України
за 2020-2024 р.р., млн. грн.

Показники	2020	2021	2022	2023	2024
Страхові резерви, з них	34193,0	36555,7	41000,6	46781,2	36653,7
Технічні резерви	17914,4	20206,0	21474,3	21982,0	24441,8
Математичні резерви	16278,6	16349,7	19526,3	24799,2	12211,9

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26]

Загальні страхові резерви страхового ринку України за 2020-2024 роки, мають зростання у період 2020-2023 років з подальшим різким зниженням у 2024 році. Зокрема, загальні страхові резерви зросли з 34193 млн. грн. у 2020 році до 46781,2 млн. грн. у 2023 році, але в 2024 році обсяг резервів знизився до 36653,7 млн. грн., необхідно провести аналіз страхових премій та виплат для більш об'єктивній оцінці стану страхового ринку України.

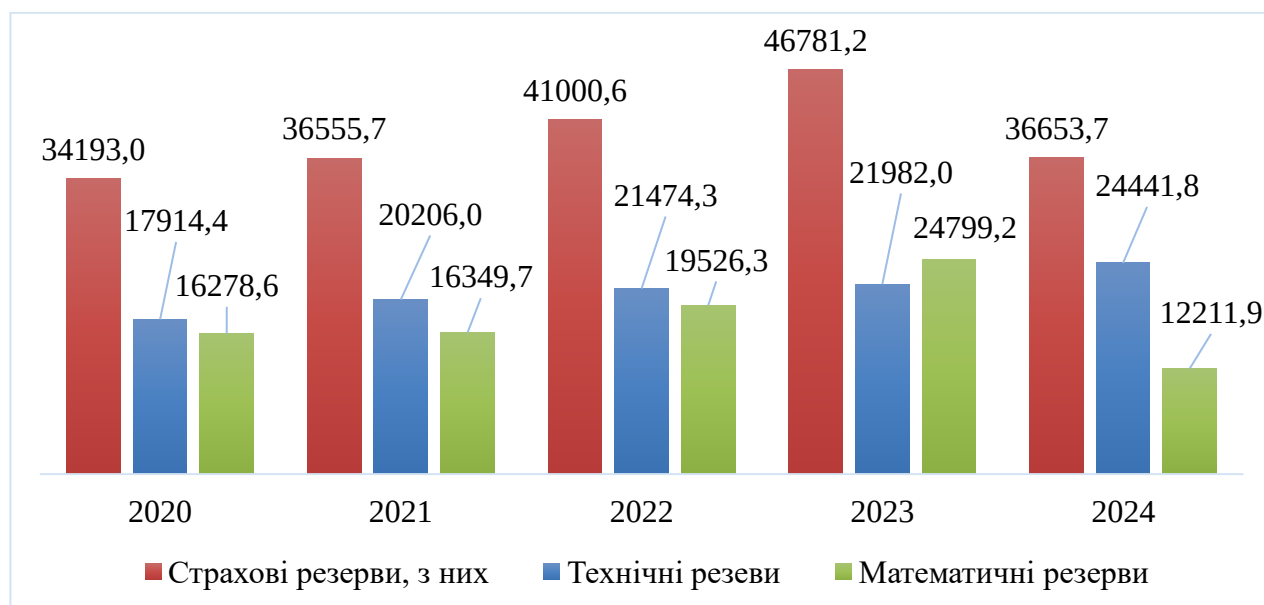

Рис. 2.3 Динаміка страхових резервів страхового ринку України за 2020-2024 р.р., млн. грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.4

Технічні резерви в 2022 році становили 21474,3 млн. грн., що, хоч і є зростанням у порівнянні з попередніми роками, однак вимагає уважного моніторингу, оскільки зростання в 2024 році до 24441,8 млн. грн. Виконувалось заздалегідь за підвищення страхових тарифів на страхові послуги.

Що стосується математичних резервів, то їх динаміка відображає стабільний приріст до 2023 року із зростанням від 16,278,6 млн грн у 2020 році до 24,799,2 млн грн у 2023 році, після чого відбувається різке зменшення до 12,211,9 млн грн у 2024 році. Така тенденція може свідчити про зміну структури страхових продуктів, де зменшується потреба у формуванні довгострокових фінансових зобов'язань, або про корекцію методів розрахунку математичних резервів.

Таблиця 2.5

Динаміка валових та чистих премій і виплат
страхового ринку України за 2020-2024 р.р., млн. грн.

Показники	2020	2021	2022	2023	2024
Валові страхові премії	49367,5	49708,0	39661,8	47014,7	53078,9
Валові страхові виплати	12863,4	17958,3	13001,4	16867,3	20861,4
Рівень страхових виплат, %	26,1	36,1	32,8	35,9	39,3
Чисті страхові премії	34424,3	45987,3	38515,0	46011,0	48560,3
Чисті страхові виплати	12432,6	17671,0	12810,9	16736,1	18935,8
Рівень страхових виплат, %	36,1	38,4	33,3	36,4	39,0

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26]

Валові страхові премії, спочатку виросли з 49367,5 млн. грн. у 2020 році до 49708,0 млн. грн. у 2021 році, проте у 2022 році зазнали зниження до 39661,8 млн. грн. Через економічні виклики, в тому числі зумовлені COVID-19 та кризою, страховий ринок стикається з труднощами у залученні нових клієнтів. З 2023 року спостерігається позитивна динаміка: премії зросли до 47014,7 млн. грн., а за прогнозами на 2024 рік можуть досягти 53078,9 млн. грн., це прямий вплив зростання ціни страхових послуг.

Валові виплати зросли з 12863,4 млн. грн. у 2020 році до 20861,4 млн. грн. у 2024 році, а рівень виплат збільшився з 26,1% у 2020 році до 39,3% у 2024 році.

Це свідчить про збільшення кількості страхових випадків та зростання страхового шахрайства з сторони клієнтів. У 80% страхового шахрайства доказів злочину не можливо доказати, навіть не існує такого поняття, як «страхове шахрайство», шахрайство в страхуванні регулюється Кримінальним кодексом України, зокрема, статтями 190 "Шахрайство" та 358 "Підrobка документів, печаток, штампів та бланків, збут або використання підроблених документів, печаток, штампів". При цьому не виплата, навіть, якщо є підозра, страховим компаніям може знизити репутацію. Така тенденція потребує обережного підходу в управлінні ризиками, оскільки зростання виплат може поставити під загрозу фінансову стійкість страхових компаній в умовах, коли зменшується кількість учасників страхового ринку України.

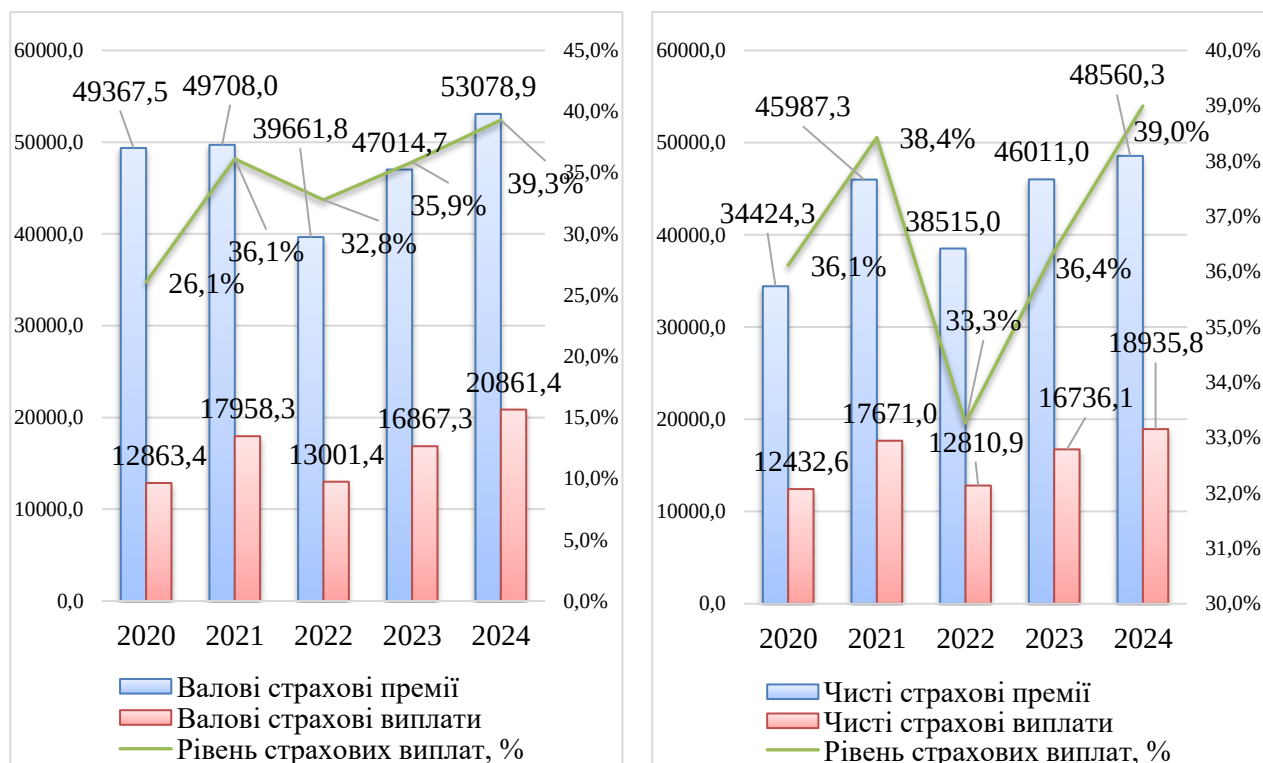

Рис. 2.4 Динаміка валових та чистих премій і виплат страхового ринку України за 2020-2024 р.р., млн. грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.5

Чисті страхові премії зросли з 34424,3 млн. грн. у 2020 році до 48560,3 млн. грн. у 2024 році. Зниження премій у 2022 році до 38515,0 млн. грн. вказує на макроекономічні проблеми у зв'язку з військовою агресією.

Наростаюча динаміка страхових виплат з 12432,6 млн. грн. у 2020 році до 18935,8 млн. грн. у 2024 році, супроводжується збільшенням рівня страхових виплат з 36,1% у 2020 році до 39,0% у 2024 році. Це може свідчити про збільшення кількості страхових випадків, що може підтвердити нашу думку щодо зловживання зі сторони клієнтів страхових компаній.

Для більш детального розгляду страхових виплат, розглянемо в розрізі страхових послуг у табл. 2.5. Ми беремо за основу аналізу ті страхові послуги, з якими можливо провести зрівняльний аналіз.

Таблиця 2.6

Динаміка рівня виплат страхового ринку України у розрізі
загальних страхових послуг за 2020-2024 р.р., %

Показники	2020	2021	2022	2023	2024
Страхування здоров'я (крім медичного страхування)	20,29	15,20	28,34	21,66	20,14
ДМС	53,96	56,57	54,46	54,14	58,82
ОСЦПВ	47,50	49,07	40,12	43,05	44,84
Зелена карта	52,81	36,82	19,91	37,63	39,10
КАСКО	44,64	47,36	46,95	44,35	47,58
Майно	14,26	9,12	19,77	10,42	10,06
Агросстрахування с/г продукції без держпідтримки	200,87	57,13	36,80	56,24	155,47
Фінансові ризики	8,17	17,24	49,27	15,66	7,84

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [27]

Як ми бачимо у табл. 2.6 та рис. 2.5, динаміка агросстрахування зовсім відрізняється від інших страхових послуг, які розглядаються, не зважаючи на те, що 2024 рік був дуже теплим та сонячним, врожаї були та яким чином рівень виплат у 2024 році зріс на 99,23%, тобто з не вірним урахуванням страхових тарифів страхових компаній нам важко оцінити, оскільки для цього потрібен аудит страхових компаній, які мають ліцензію на проведення цієї страхової послуги.

Страхування здоров'я (крім медичного страхування) демонструє коливання рівня виплат, причому у 2022 році спостерігається значне збільшення

до 28,34%, що може бути пов'язано з наслідками пандемії COVID-19 і підвищенням інтересу до здоров'я населення. Однак у 2024 році рівень виплат знижується до 20,14%, що може вказувати зниження попиту на такі страхові продукти. У той же час, добровільне медичне страхування (ДМС) показує більш стійкі показники, зберігаючи рівень виплат вище 54% протягом кількох років, що свідчить про стабільний інтерес населення до медичних послуг та їх страхування.

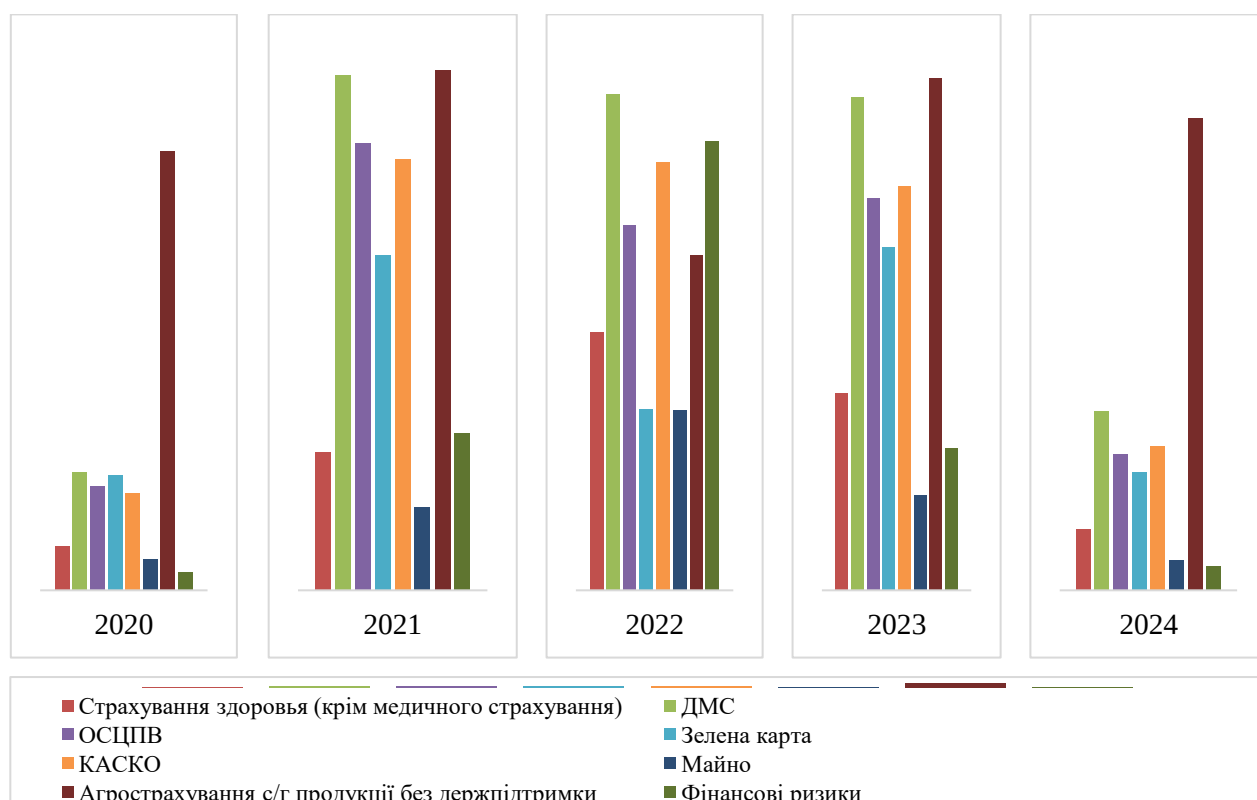

Рис. 2.5 Динаміка рівня виплат страхового ринку України у розрізі загальних страхових послуг України за 2020-2024 р.р., %

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.6

Страхування фінансових ризиків зазнає помітного спаду у 2024 році до 7,84%, що може сигналізувати про зниження попиту на такі продукти в умовах нестабільної економічної ситуації.

Рівень проникнення страхування в економіку України за період 2020-2024 років демонструє стійке зниження, з 1,1% у 2020 році до 0,7% у 2024 році.

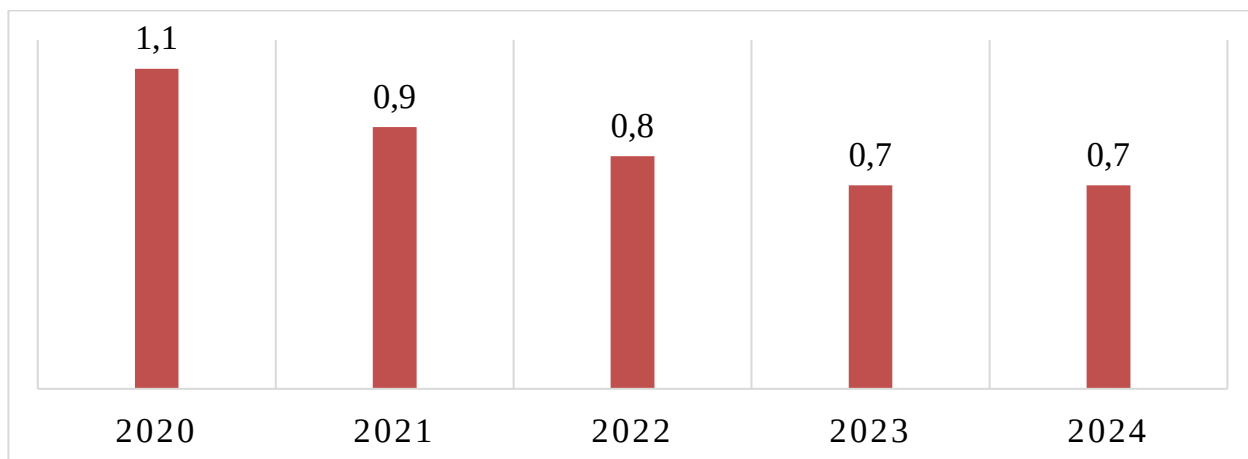

Рис. 2.6 Динаміка рівня проникнення страхування в економіку України за 2020-2024 р.р., %

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26, 28]

Зниження рівня проникнення свідчить про недостатню розвиненість страхового ринку України, недостатню інформованість серед населення та обмежений доступ до страхових продуктів. Якщо взяти наш пункт 1.3, можна зробити висновок, що Ліга страхових організацій України, Моторно-транспортне бюро України та Асоціація Страховий Бізнес не виконують свої обов'язки по роботі з населенням.

2.2. Аналіз ефективності функціонування страхового ринку України

Аналіз ефективності функціонування страхового ринку України почнемо з показника щільності страхових премій, цей показник можливо розрахувати двома способами, за допомогою середнього доходу операційної діяльності чи середньої вартості одного страхового договору. Використаємо перший підхід, оскільки розраховані дані вже були надані у табл. 2.3 та 2.5.

Загальний показник щільності премій виріс з 235,1 гривні у 2020 році до 816,6 гривні у 2024 році, що свідчить про зростання страхових тарифів. Окремо варто підкреслити розвиток сегмента Non-Life, де щільність премій зросла з 211,4 гривні у 2020 році до 861 гривні у 2024 році.

Таблиця 2.7

Динаміка показника щільності страхових премій
на страховому ринку України за 2020-2024 р.р.

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
Страховий ринок України					
Валові страхові премії, млн.грн.	49367,5	49708	39661,8	47014,7	53078,9
Кількість страховиків, од.	210	155	128	101	65
Щільність, грн	235,1	320,7	309,9	465,5	816,6
Страховий ринок Non-life страхування					
Валові страхові премії, млн. грн.	40157	43821	34850	41815	47354,2
Кількість Non-life страховиків, од.	190	142	116	89	55
Щільність, грн.	211,4	308,6	300,4	469,8	861,0
Страховий ринок life страхування					
Валові страхові премії, млн. грн.	9210,5	5887,0	4811,8	5199,7	5724,7
Кількість life страховиків, од.	20	13	12	12	10
Щільність, грн.	460,5	452,8	401,0	433,3	572,5

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [27]

Значний приріст у цьому сегменті підтверджує зростання тарифів та при зниженні кількості страхових компаній, попит не знижується, це пов'язано з потребою у нових продуктах в цьому сегменті та гнучких рішеннях, адекватних сучасним викликам.

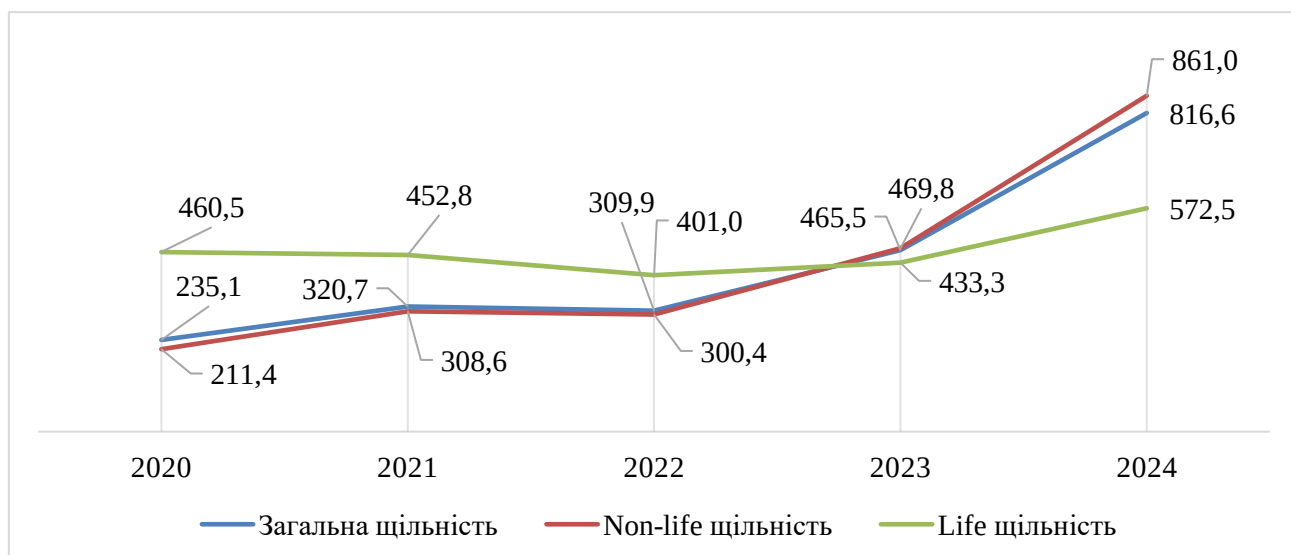

Рис. 2.7 Динаміка показника щільності страхових премій на страховому ринку України за 2020-2024 р.р., грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.6

Показник щільності страхування життя зменшились до 401 гривні у 2022 році, а потім відновилися до 572,5 гривні у 2024 році. Це свідчить про тимчасове зниження інтересу до довгострокових страхових продуктів під час військового стану. Загалом, ринок страхування в Україні демонструє позитивні тенденції зростання, проте необхідно продовжити активну роботу з підвищення фінансової грамотності населення та інвестицій в розвиток страхових продуктів.

Для подальшого аналізу, ми використаємо показники ПрАТ «СК «Перша» як більш наочний приклад, показники якої надаємо у таблиці 2.8. Вибір зробили з урахуванням, що це ТОП-12 страхова компанія по загальним страховим преміям на страховому ринку України та остання, яка досягла 1 млрд. грн. страхових премій.

Таблиця 2.8

Вихідні дані фінансових показників ПрАТ «СК «Перша»
за 2020-2024 р.р., тис. грн.

Рік	Активи	Власний капітал	Страхові резерви	Підписані страхові премії	Страхові виплати	Рівень страхових виплат, %	Вхідне перестраховування	Вихідне перестраховування
2020	760542	136575	571085	451595	135049	29,9%	227135	112408
2021	785843	149732	574394	567980	171094	30,1%	213896	141417
2022	897095	171839	646766	549617	174797	31,8%	208806	81203
2023	988934	188649	677971	827850	291932	35,3%	291932	75054
2024	1098813	251522	775815,2	1122721	320509	28,5%	2404	78337,7

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [29]

Загалом активи зросли з 760542 млн. грн. у 2020 році до 1098813 млн. грн. у 2024 році, що демонструє позитивну динаміку у розвитку ПрАТ «СК «Перша». Власний капітал також виріс майже на 84%, з 136575 млн. грн. до 251522 млн. грн. Це свідчить про підвищення конкурентоспроможності на страховому ринку України.

Підписані страхові премії продемонстрували суттєве зростання з 451595 млн. грн. у 2020 році до 1122721 млн. грн. у 2024 році. Це свідчить про покращення активності маркетингових заходів страхової компанії та збільшення

страхових тарифів. Значне зростання підписаних премій супроводжується також і збільшенням страхових виплат, що у 2023 році досягло 291932 млн. грн., а у 2024 році — 320509 млн. грн. Це вказує на збільшення обсягу страхового захисту, що потребує ретельного управління ризиками.

Аналіз рівня страхових виплат вказує на його коливання, від 29,9% у 2020 році до 35,3% у 2023 році, а потім зниження до 28,5% у 2024 році. Це свідчить про зміни в управлінні виплатами та перестраховуванням. Зростання вхідного перестраховування у 2023 році свідчить про те, що к ПрАТ «СК «Перша» активно використовує перестраховування для керування своїми ризиками.

Таблиця 2.9

Динаміка рентабельності страхового ринку України

та на прикладі ПрАТ «СК «Перша» за 2020-2024 р.р., млн. грн. (формула 1.3)

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
Страховий ринок України					
Сукупний прибуток, млн. грн.	2746,1	1862,8	3701,3	2992,8	н/д
Загальна величина активів, млн. грн.	59504,6	61024,9	63257,0	74412,2	72818,8
ROA, %	4,6%	3,1%	5,9%	4,0%	н/д
Страховий ринок Non-life страхування					
Сукупний прибуток, млн. грн.	2357,4	1537,2	3356,6	2438,4	н/д
Загальна величина активів, млн. грн.	49032,0	46757,0	49688,0	50278,0	н/д
ROA, %	4,8%	3,3%	6,8%	4,8%	н/д
Страховий ринок life страхування					
Сукупний прибуток, млн. грн.	388,7	325,6	344,7	554,4	н/д
Загальна величина активів, млн. грн.	10472,6	14267,9	13569,0	24134,2	н/д
ROA, %	3,7%	2,3%	2,5%	2,3%	н/д
ПрАТ "СК "Перша"					
Прибуток, млн. грн.	7,3	21,1	5,6	26,3	36,3
Активи, млн. грн.	760,5	785,8	897,1	988,9	1098,8
ROA, %	1,0%	2,7%	0,6%	2,7%	3,3%

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26-27, 29]

У 2020 році ROA страхового ринку України дорівнював 4,6%, проте вже у 2021 році спостерігається зниження до 3,1%. Це падіння може бути зумовлене змінами в ринковій кон'юнктурі, зокрема погіршенням платоспроможності споживачів через економічні наслідки пандемії COVID-19. Однак у 2022 році

показник знову зріс до 5,9%, що може свідчити про початок адаптації компаній до нових вимог Національного банку України.

Сегментація ринку на Non-life та life страхування демонструє різні тенденції. Для Non-life страхування ROA у 2022 році досягнув 6,8%, що є максимальною величиною за аналізований період. Це свідчить про підвищення ефективності операцій, у той же час ROA Life страхування залишався нижчим – з 3,7% у 2020 році до 2,3% у 2023 році. Зниження показника у секторі life страхування може бути пов'язане з низьким рівнем інтересу громадськості до довгострокових фінансових продуктів у контексті військового стану.

Щодо показників компанії ПрАТ "СК "Перша", спостерігається значна варіативність у ROA: від 1,0% у 2020 році до 0,6% в 2022 році, а потім знову зріст до 2,7% у 2023 році. Це вказує на випробування, з якими компанія зіткнулася під час динамічних змін на ринку. Збільшення показника у 2024 році до 3,3% свідчить про підвищення ефективності управлінських процесів.

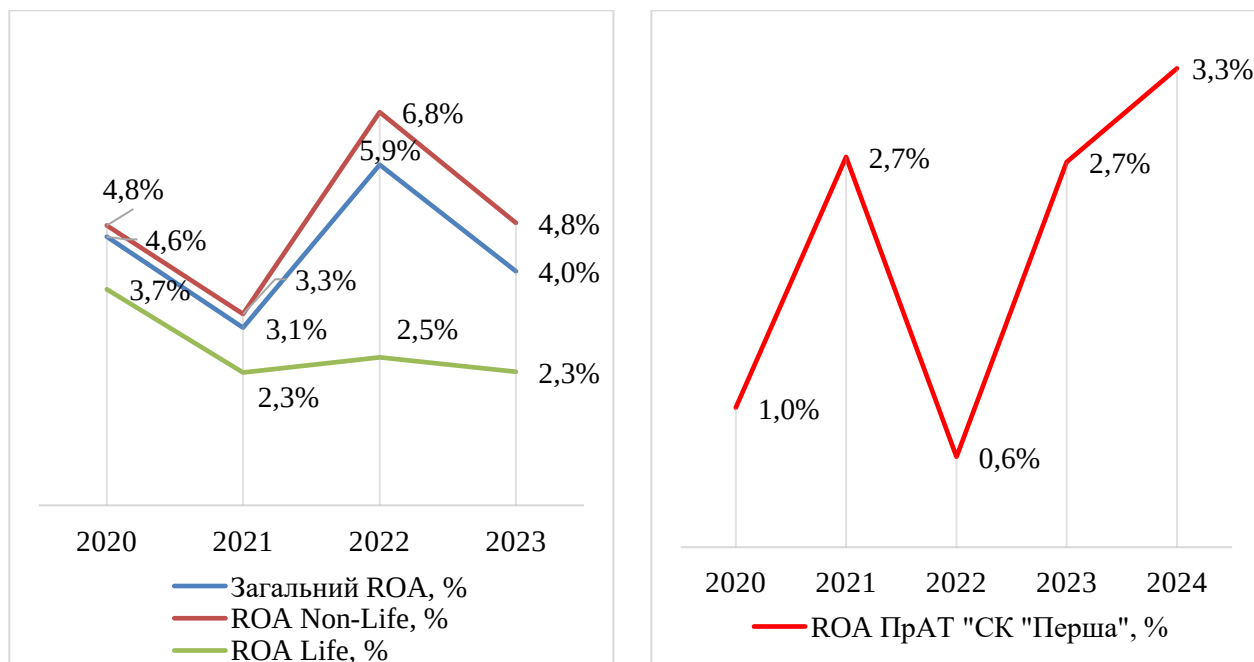

Рис. 2.8 Динаміка рентабельності страхового ринку України та на прикладі ПрАТ «СК «Перша» за 2020-2024 р.р., %

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.8

Згідно динаміки показника ROA ПрАТ «СК «Перша», можна зробити висновок, що у 2024 році страховий ринок України має підвищення відносного рівня рентабельності.

Взагалі сегмент Non-life страхування виявляє більшу стійкість та адаптивність до змін, тоді як life страхування потребує додаткових досліджень для з'ясування причин зниження його популярності. Компанії, які входять до ТОП-12 згідно зібраних премій, такі як ПрАТ "СК "Перша", демонструють здатність до адаптації до нових тенденцій страхового ринку України, що може свідчити про їх потенціал страховому ринку.

Таблиця 2.10

Динаміка рентабельності власного капіталу страхового ринку України та в розрізі ПрАТ «СК «Перша» за 2020-2024 р.р., млн. грн. (формула 1.4)

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
Страховий ринок України					
Сукупний прибуток, млн. грн.	2746,1	1862,8	3701,3	2992,8	н/д
Сумарний власний капітал, млн. грн.	21114,9	19594,1	17612,3	21930,3	26504,5
ROE, %	13,0%	9,5%	21,0%	13,6%	н/д
Страховий ринок Non-life страхування					
Сукупний прибуток, млн. грн.	2357,4	1537,2	3356,6	2438,4	н/д
Сумарний власний капітал, млн. грн.	18660,9	17403,1	15150,1	17631,5	н/д
ROE, %	12,6%	8,8%	22,2%	13,8%	н/д
Страховий ринок life страхування					
Сукупний прибуток, млн. грн.	388,7	325,6	344,7	554,4	н/д
Сумарний власний капітал, млн. грн.	2454,0	2191,0	2462,2	4298,8	н/д
ROE, %	15,8%	14,9%	14,0%	12,9%	н/д
ПрАТ "СК "Перша"					
Прибуток, млн. грн.	7,3	21,1	5,6	26,3	36,3
Власний капітал, млн. грн.	136,6	149,7	171,8	188,6	193,3
ROE, %	5,4%	14,1%	3,3%	13,9%	18,8%

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26-27, 29]

У 2020 році ROE становив 13%, але вже в 2021 році спостерігається падіння до 9,5%. Проте у 2022 році відзначено значне зростання до 21. У 2023 році показник знову знизився до 13,6%, що вказує на можливу потребу в адаптації до нових умов ринку.

Non-life страхування демонструє значно більшу варіативність: з 12,6% у 2020 році до 8,8% у 2021 році, а потім різке зростання до 22,2% у 2022 році та 13,8% у 2023 році. Ця тенденція свідчить про те, що сегмент Non-life страхування виявляє більшу стійкість до зовнішніх коливань, що може бути зумовлено попитом на короткострокові страхові продукти в умовах військового стану.

Страховий ринок life страхування показує більш стабільні, хоча й знижуючі показники ROE: з 15,8% у 2020 році до 12,9% у 2023 році. Це може відображати менший інтерес до довгострокових страхових продуктів у часи економічних труднощів, які обмежують можливості населення для вкладення в страхування життя.

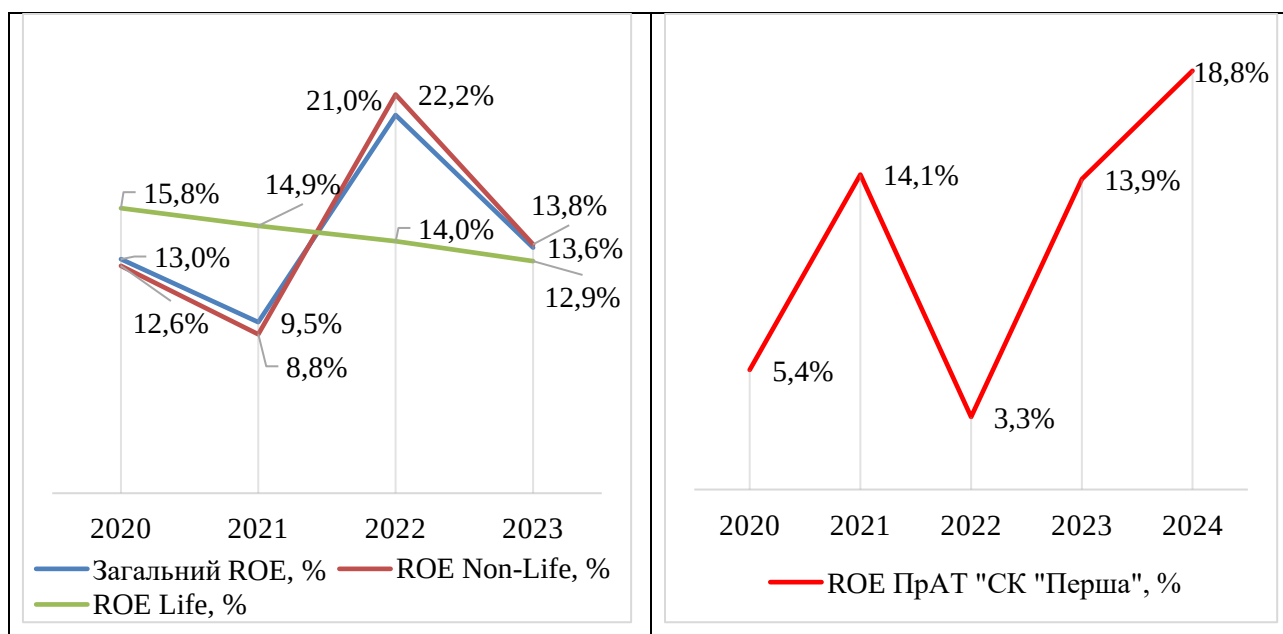

Рис. 2.9 Динаміка рентабельності власного капіталу страхового ринку України та на прикладі ПрАТ «СК «Перша» за 2020-2024 р.р., %

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.9

За показниками ПрАТ "СК "Перша" спостерігається значна варіативність, з ROE 5,4% у 2020 році, зростання до 14,1% у 2021 році, падіння до 3,3% у 2022 році та відновлення до 13,9% у 2023 році. Це свідчить про здатність компанії до адаптації, хоча значні коливання вказують на резистентність до ринкової неоднорідності. Показник за 2024 рік становить 18,8%, свідчить про стратегію зосередження на підвищенні капіталізації та оптимізації витрат.

Згідно динаміки показника ROE ПрАТ «СК «Перша», можна зробити висновок, що у 2024 році страховий ринок України має підвищення відносного рівня рентабельності власного капіталу.

Далі проведемо аналіз показників КРІ для ПрАТ "СК "Перша", використаємо цю страхову компанію, як усереднений показник страхового ринку України.

На нашу думку, відповідними КРІ для страховиків є такі:

- ціна страхової послуги або страховий тариф (СТ),
- рівень страхового відшкодування (РСВ),
- частка адміністративних витрат (ЧАВ),
- рентабельність продажу ROS (return on sales).

Першим ключовим показником ефективності (КРІ) для страховика є ціна страхової послуги (СТ), яку можна виразити як відсоток страхових премій, що сплачуються клієнтом, від загальної суми покриття, зазначеної в договорі страхування. Цей показник, відомий також як тариф, має значне значення на макроекономічному рівні, оскільки відображає не лише фінансову доступність страхового продукту, але й ризиковість, пов'язану із наданням страхової послуги. Для його визначення можна застосувати відповідну формулу, що дозволяє оцінити співвідношення між страхових премій і страховою сумою, чим забезпечується ефективне управління ризиками та сталий розвиток страхового бізнесу.

$$СТ = 100\% * (ВП / S) \quad (2.1)$$

, де S – страхова сума за договорами, ВП – валові премії на ринку.

Наступним ключовим показником ефективності (КРІ) є рівень страхового відшкодування (РСВ), який виступає важливою цільовою детермінантою для оцінки фінансової ефективності страхового бізнесу. РСВ характеризує частку виплачених страхових відшкодувань до загальної суми зібраних страхових премій і є індикатором здатності страховика виконувати свої зобов'язання перед

клієнтами. Високий рівень РСВ може свідчити про ризикову природу портфеля компанії, тоді як низький — про консервативні підходи до страхування. Разом із ціною страхової послуги, РСВ є критичним елементом для розуміння фінансової стійкості компанії та її конкурентоспроможності на ринку, адже забезпечує баланс між доходами від премій і витратами на виконання зобов'язань.

$$PCB = 100\% * (CB / ВП) \quad (2.2)$$

, де СВ – страхове відшкодування, ВП – валові премії

Показник частки витрат на адміністративні та виробничі потреби (ЧАВ) є важливим індикатором ефективності діяльності страхової компанії, оскільки він характеризує відсоток коштів, що витрачаються на оплату праці та стимулювання персоналу. Високий значення цього показника може викликати у потенційних інвесторів або власників відчуття ризику, оскільки це може свідчити про надмірні адміністративні витрати або недостатню ефективність управлінських рішень.

$$ЧАВ = 100\% * (AB / ВП) \quad (2.3)$$

, де АВ – адміністративні витрати, ВП – валові премії.

Наступним ключовим показником ефективності (KPI) є рентабельність продажу (ROS), який визначається як відношення чистого прибутку до обсягу виручки від реалізації продукції, зокрема страхових премій. Цей показник відображає здатність страхової компанії генерувати прибуток з кожної одиниці продажів, що у свою чергу є критично важливим для оцінки фінансової стійкості та конкурентоспроможності на ринку. Високий рівень рентабельності продажу свідчить про ефективність управлінських рішень, структури витрат і цінової політики компанії. Аналіз ROS дозволяє інвесторам і менеджерам розкрити потенційні резерви для підвищення прибутковості та оптимізації бізнес-

процесів, що важливо для забезпечення сталого розвитку в умовах конкурентного середовища.

$$ROS = 100\% * (\text{Пр} / \text{ВП}) \quad (2.4)$$

Проведемо аналіз ключових показників ефективності у табл. 2.10:

Таблиця 2.11

КРІ страхового ринку України для продавців страхових послуг Non-Life
за 2024 рік, %

КРІ	Умова ефективності	Фактичне значення, %	Забезпечення ефективності (+/-)
СТ, %	> 1%	5	+
PCB, %	< 75%	41,9	+
ЧАВ, %	> 5%	13,15	+
ROS, %	> 0	11,08	+

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26]

Висока ефективність страхового ринку є ключовим чинником, що сприяє покращенню ключових показників ефективності (КРІ) та підвищенню загальних фінансових, операційних і клієнтських показників страхових компаній. Для забезпечення такої ефективності страховики можуть впроваджувати ряд стратегій. По-перше, важливим є збільшення ринкової частки завдяки розширенню каналів продажу, зокрема через партнерські програми, співпрацю з банками та фінансовими технологічними компаніями. Крім того, злиття та поглинання інших страховиків дозволяє спільно використовувати ресурси, знижувати витрати та підвищувати дохідність через консолідацію ринкової присутності. Інтеграція нових ризиків, таких як криптовалюти та кібербезпека, створює нові бізнес-можливості, які могли б залучити нових клієнтів.

По-друге, ефективне страхування та реалізація спільних програм з державними органами може стимулювати розвиток інфраструктури

страхування, посилюючи довіру клієнтів та залучаючи додаткові інвестиції. Створення екосистеми послуг навколо страхування, що включає медичні послуги, юридичну підтримку та автомобільний сервіс, може покращити загальний клієнтський досвід і підвищити лояльність споживачів. Впровадження мобільних додатків і онлайн-сервісів забезпечує зручність та доступність, що ще більше підвищує задоволеність клієнтів. Інвестиції у високоприбуткові активи, включаючи акції та нерухомість, а також надання ексклюзивних послуг для заможних клієнтів, дозволяють страховикам максимально використати свої ресурси для забезпечення стабільного зростання і конкурентоспроможності на насиченому ринку.

2.3. Використання регресійного аналізу для прогнозування розвитку страхового ринку України

Матриця Бостонської консультативної групи є ефективним інструментом для оцінки позицій різних страхових компаній та їх продуктів на ринку, а також для визначення стратегій розвитку в умовах змінного економічного середовища України. Використання цієї матриці дозволяє класифікувати страхові продукти на чотири категорії: «зірки», «дійні корови», «знаки питання» та «собаки», що дає змогу керівникам компаній здійснювати оцінку їхньої ринкової частки та темпів зростання в порівнянні з конкурентами. В умовах українського страхового ринку, який постійно зазнає впливу таких факторів, як політична нестабільність, економічні кризи та зміни в законодавстві, застосування матриці Бостонської консультативної групи дозволить ідентифікувати найбільш перспективні сегменти для інвестицій та ресурсного забезпечення, що є актуальним з огляду на необхідність підвищення фінансової стійкості страховиків.

Крім того, в умовах постійної конкуренції та швидких змін у споживчих перевагах, матриця Бостонської консультативної групи може слугувати основою для розробки впровадження інновацій у страхових продуктах. Аналіз даних,

зібраних за допомогою матриці, дасть змогу страховим компаніям не лише оптимізувати свою продуктову лінійку, але й краще адаптуватися до потреб клієнтів, що є важливим для підвищення конкурентоспроможності. Крім того, матриця Бостонської консультативної групи допомагає структурувати внутрішні ресурси компаній, зосереджуючи увагу на тих напрямках, які мають найбільший потенціал для зростання, а отже, сприяє загальному розвитку страхового ринку України.

Таблиця 2.12

Вихідні дані для моделі Бостонської консалтингової групи
щодо ефективності страхового ринку України за 2020-2024 р.р., млн. грн.

Найменування	Страхові премії, млн. грн.		Страхові виплати, млн. грн.	Темп зростання ринку	Відносна частка ринку
	Попередній період	Звітний період			
2020	44284,4	49367,5	12863,4	1,11	3,84
2021	49367,5	49708	17958,3	1,01	2,77
2022	49708	39661,8	13001,4	0,80	3,05
2023	39661,8	47014,7	16867,3	1,19	2,79
2024	47014,7	53078,9	20861,4	1,13	2,54

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26]

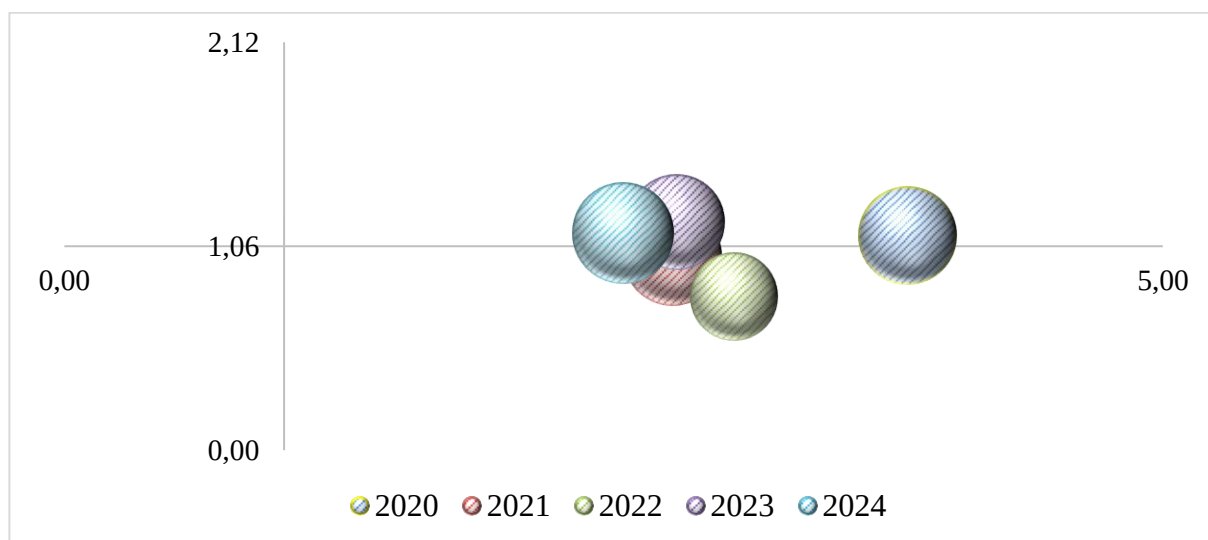

Рис. 2.10 Динаміка ефективності страхового ринку України за допомогою матриці Бостонської консультативної групи за 2020-2024 р.р.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.12

Як бачимо, згідно ринкової моделі, ефективніші роки існування страхового ринку України у аналізованому періоді були 2022 та 2021 рік, самим невдалим був 2023 рік, а 2020 та 2024 рік були середніми, однак якщо розглядати в розрізі графіку, в 2020 році страхові компанії значно більше отримали прибутку, ніж у 2024 році. Та у 2024 році прибуток найменший ніж у інші аналізовані періоди, однак, оскільки у нас не має інформації від Національного банку України ми не зможемо зараз це підтвердити та це буде у подальшому у наших дослідженнях.

Далі проведемо економіко-математичне моделювання ПрАТ «СК «Перша», використав цю страхову компанію, як усереднений індикатор страхового ринку України з Non-Life страхування.

Таблиця 2.13

Динаміка показників КРІ для власників ПрАТ «СК «Перша»
за 2020-2024 р.р., %

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
ROA, %	1,0	2,7	0,6	2,7	3,3
ROE, %	5,4	14,1	3,3	13,9	18,8
СТ, %	79,1	379,3	85,0	110,6	144,7
ЧАВ, %	20,9	19,0	17,2	14,6	9,9
PCB, %	29,9	30,1	31,8	38,9	28,5
ROS, %	1,6	3,8	1,0	3,8	3,2

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [29]

Регресійні моделі забезпечують основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо розвитку страхового портфеля. Вони дозволяють не лише оцінювати минулі та поточні результати, а й прогнозувати можливі сценарії у разі зміни умов на ринку або зовнішніх чинників. Завдяки цьому страхові компанії можуть своєчасно адаптувати свої стратегії, знижуючи ризики та оптимізуючи витрати. Окрім того, акцент на використанні економіко-математичних моделей у розробці продуктів сприяє розвитку інновацій у галузі. Впровадження цих моделей є не лише стратегічно важливим, а й необхідним елементом для підвищення фінансової стійкості та ефективності страхової діяльності.

У сфері страхування це особливо важливо, адже основною метою таких моделей є оцінка ймовірності настання страхових випадків, а також визначення фінансових резервів, необхідних для покриття зобов'язань компанії. Використання регресійних моделей дає змогу страховикам виявляти закономірності у великих обсягах даних, що стосуються поведінки цільової аудиторії, історії страхових випадків, а також зовнішніх економічних факторів. Це, в свою чергу, дозволяє більш точно розраховувати тарифні ставки, що сприяє належному обслуговуванню клієнтів і підвищенню конкурентоспроможності компанії.

За основу розрахунку економіко-математичної моделі ПрАТ «СК «Перша» за 2021-2024 р. р. візьмемо дані показників з табл. 2.12 - 2.13.

Таблиця 2.14

Вихідні дані для розрахунку економіко-математичної моделі

ПрАТ «СК «Перша» у 2020-2024 р.р.

	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6
2020	1,115	0,010	0,054	0,791	0,209	0,299	0,016
2021	1,007	0,027	0,141	3,793	0,190	0,301	0,038
2022	0,798	0,006	0,033	0,850	0,172	0,318	0,010
2023	1,185	0,027	0,139	1,106	0,146	0,389	0,038
2024	1,129	0,033	0,188	1,447	0,099	0,285	0,032

Джерело: побудовано автором на основі табл. 2.12 – 2.13

Де

Y – темп росту страхових премій;

X1 – коефіцієнт рентабельності активів;

X2 – коефіцієнт рентабельності власного капіталу;

X3 – коефіцієнт ціни страхової послуги;

X4 – коефіцієнт частки адміністративних витрат;

X5 - коефіцієнт рівня страхового відшкодування;

X6 - коефіцієнт рентабельності продажу.

Графічне зображення впливу чинників за однофакторною моделлю продемонстровано на рис. 2.11:

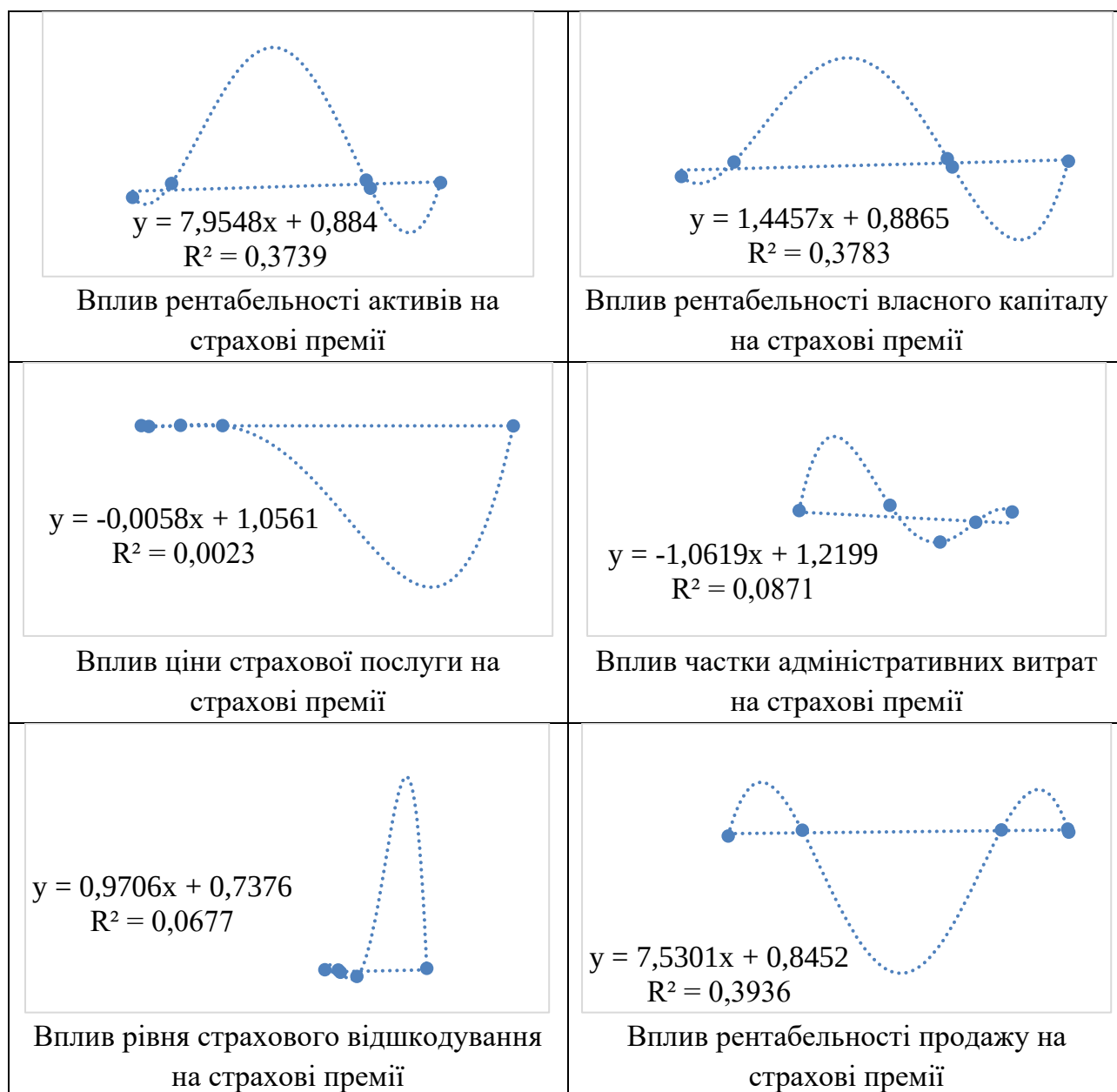

Рис. 2.11 Вплив факторів на страхові премії ПрАТ «СК «Перша» у 2024 р.

Джерело: побудовано автором на основі таблиці 2.15

Згідно однофакторних моделей, для створення багатофакторної моделі ми застосуємо більш впливові показники, згідно їх рівню впливу – X_1 , X_2 та X_6 с застосуванням функції «Регресія» MS Excel 2021.

Таблиця 2.15

Багатофакторна модель формування основних фінансових ресурсів
ПрАТ «СК «Перша» у 2025 р.

SUMMARY OUTPUT								
Regression Statistics								
Multiple R	0,95							
R Square	0,85							
Adjusted R Square	65535							
Standard Error	0							
Observations	4							
ANOVA								
	df	SS	MS	F	Significance F			
Regression	3	0,08835	0,02945	#ЧИСЛО!	#ЧИСЛО!			
Residual	0	0	65535					
Total	3	0,08835						
	Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value	Lower 95%	Upper 95%	Lower 95,0%	Upper 95,0%
Y-пересечення	-0,60372	0	65535	#ЧИСЛО!	-0,60372	-0,60372	-0,60372	-0,60372
Змінна X 1	-5014,12	0	65535	#ЧИСЛО!	-5014,12	-5014,12	-5014,12	-5014,12
Змінна X 2	754,8386	0	65535	#ЧИСЛО!	754,8386	754,8386	754,8386	754,8386
Змінна X 5	794,3387	0	65535	#ЧИСЛО!	794,3387	794,3387	794,3387	794,3387

$$Y = -0,60372 - 5014,12X_1 + 754,8386X_2 + 794,3387X_6$$

$$R^2 = 0,85$$

Прогнозна оцінка залучення страхових премій ПрАТ «СК «Перша» у 2025 році на основі багатофакторної моделі = 1,259.

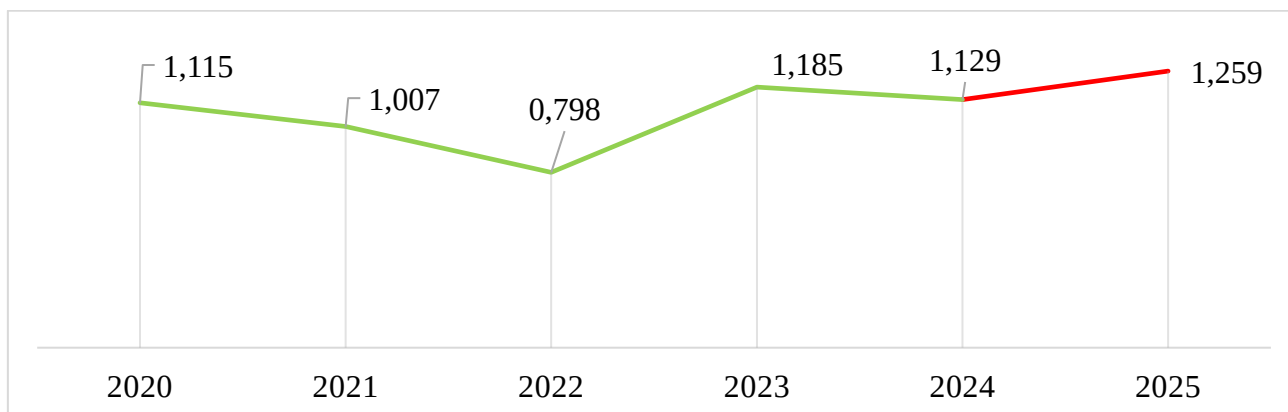

Рис. 2.12 Прогнозна модель залучення страхових премій ПрАТ «СК «Перша» у 2025 р.

Джерело: побудовано автором на основі таблиці 2.15

У 2020 році коефіцієнт становив 1,115, що вказує на стабільність страхового ринку. Проте в 2021 році відзначається зниження до 1,007 під впливом пандемії COVID-19. Наступного року, у 2022 році, показник знизився до 0,798, зниження страхової активності у військовий час. Проте з 2023 року відбувається позитивна тенденція з ростом показника до 1,185 є активізація страхової діяльності. Незважаючи на невелике зниження до 1,129 у 2024 році, подальше зростання до 1,259 у 2025 році вказує на стійку тенденцію до відновлення та розвитку страхової індустрії в Україні.

Аналіз багатofакторної моделі страхових премій показує, що страховий ринок України поступово відновлює своє фінансове здоров'я і здатність задовольняти потреби клієнтів у змінених економічних і соціальних реаліях.

Для покращення фінансового здоров'я, рекомендуємо інвестиції в цифрові технології, які відкривають нові перспективи для монетизації даних і розробки інноваційних страхових продуктів. Адаптація таких рішень, як штучний інтелект і блокчейн, дозволяє страховим компаніям швидше реагувати на зміни на ринку та забезпечувати більш персоналізований підхід до клієнтів. Наприклад, алгоритми машинного навчання можуть бути використані для сегментації клієнтської бази та створення адаптивних тарифів, що максимізують прибуток і задовольняють різноманітні потреби споживачів. Впровадження технологій IoT (інтернету речей) сприяє збиранню реальних даних, що дозволяє формувати більш точні оцінки ризиків та пропонувати клієнтам інноваційні рішення, такі як страхування на основі використання (pay-as-you-go). Таким чином, цифровізація не лише підвищує оперативну ефективність, але й відкриває нові горизонти для росту та розвитку страхового ринку, що є критично важливим в умовах стрімких змін в економіці і потреб споживачів.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

3.1. Перспективи інноваційних підходів підвищення ефективності страхового ринку України

Цифрова трансформація є ключовим фактором, що визначає сучасний розвиток економіки, і страховий сектор не є винятком. Впровадження передових цифрових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та аналітика даних, надає страховикам унікальні можливості для підвищення операційної ефективності, розширення спектра пропонованих послуг і покращення взаємодії з клієнтами. Ці технології дозволяють автоматизувати рутинні процеси, скорочуючи час на обробку заявок і підвищуючи точність оцінки ризиків. Блокчейн забезпечує прозорість і надійність транзакцій, що покращує становище страхових компаній у питаннях довіри з боку споживачів. Завдяки аналітиці даних страховики можуть глибше розуміти поведінку споживачів, ідентифікувати їх потреби й надавати персоналізовані пропозиції, що, у свою чергу, створює конкурентні переваги на ринку.

Сучасний споживач, що прагне індивідуального підходу та зручності в обслуговуванні, ставить високі вимоги до компаній. Цифрова трансформація в сфері страхування відповідає цим потребам, забезпечуючи можливість оформлення полісів онлайн, отримання моментальних консультацій у режимі реального часу та управління своїми страхуваннями з допомогою мобільних додатків. Це не лише спрощує процеси для клієнтів, але й дозволяє страховим компаніям значно підвищити ефективність своєї діяльності. Надання зручних, швидких і доступних сервісів стає необхідністю, а не розкішшю в умовах підвищення конкуренції на ринку. У результаті, інвестиції в цифрові рішення не лише підвищують задоволеність клієнтів, але й сприяють загальному розвитку страхового сектора, відкриваючи нові горизонти для інновацій та зростання [41].

Уряди США та європейських країн, які досягли значних успіхів у цифровій трансформації державного управління, слугують важливими прикладами для України. Зокрема, українські розробники працюють над створенням інструментів, які дозволяють компаніям, у тому числі страховим, приймати обґрунтовані рішення щодо впровадження цифрових технологій. Ці інструменти допомагають аналізувати ринок, виявляти нові можливості, оцінювати ефективність маркетингових кампаній і розробляти стратегії, які відповідають сучасним вимогам споживачів.

Цифрова трансформація страхового ринку передбачає активне використання інтернет-технологій та хмарних рішень для оптимізації бізнес-процесів, що дозволяє знижувати витрати і підвищувати ефективність. Персоналізація страхових продуктів на основі великих даних є важливим аспектом цього процесу, оскільки дозволяє страховикам краще задовольняти потреби клієнтів, пропонуючи їм індивідуально підібрані рішення. Оцифрування внутрішніх і зовнішніх операцій не лише спрощує управлінські процеси, а й підвищує якість обслуговування споживачів, оскільки забезпечує швидкий доступ до інформації та можливість оперативної взаємодії з клієнтами.

Цифрова трансформація страхової компанії є складним і багатогранним процесом, що вимагає не лише впровадження новітніх технологій, а й глибоких змін у бізнес-культурі, організаційній структурі та оптимізації всієї системи бізнес-процесів. Така трансформація дозволяє страховим компаніям стати більш гнучкими та адаптивними до динамічних змін ринку, підвищуючи їх здатність швидко реагувати на потреби клієнтів.

Завдяки цифровій трансформації страхові компанії отримують можливість автоматизувати рутинні операції, інтенсивно аналізувати великий обсяг даних і розробляти персоналізовані страхові продукти. Використання сучасних технологій, таких як Big Data та штучний інтелект, дозволяє забезпечити високий рівень персоналізації сервісів та продуктів, надаючи клієнтам зручні мобільні рішення.

Цифрова трансформація страхового ринку відбувається через три ключові етапи, кожен із яких сприяє глибшій інтеграції новітніх технологій у бізнес-процеси.

Перший етап, автоматизація, передбачає впровадження інформаційних технологій, які дозволяють істотно спростити та прискорити виконання рутинних операцій, таких як обробка заявок, розрахунок страхових премій та управління ризиками. Це не лише зменшує ризик людських помилок, а й звільняє співробітників для виконання більш складних завдань, що вимагають творчого підходу та професійної експертизи.

Другий етап, оптимізація, включає в себе використання аналітичних технологій для покращення існуючих бізнес-процесів. Це стає можливим завдяки глибокому аналізу великих обсягів даних, що дозволяє ухвалювати більш обґрунтовані рішення на всіх рівнях управлінської діяльності.

На завершальному етапі, який можна охарактеризувати як етап інновацій, страховий ринок переходить до створення нових цифрових продуктів і сервісів, які не лише відповідають сучасним потребам споживачів, а й активно трансформують традиційні уявлення про страхування.

Страхові компанії, які не здатні адаптуватися до нових цифрових технологій, ризикують втратити не тільки свою клієнтську базу, але й власну конкурентоспроможність. Страхові компанії, які успішно реалізують стратегії цифровізації, стають більш адаптивними до змінюваних умов ринку та здатні задовольняти зростаючі потреби споживачів у швидкості, зручності та персоналізації послуг.

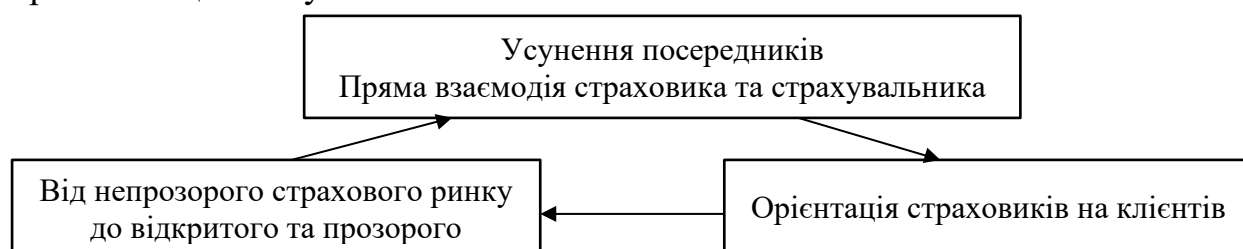

Рис. 3.1 Вплив цифрових технологій на страховий ринок України

Джерело: авторська розробка

Сучасні клієнти пред'являють вимоги не лише до стандартних страхових продуктів, а й до персоналізованих рішень, які відповідають їхнім конкретним потребам і можуть бути активовані у зручний для них час. Завдяки аналізу великих даних, страховим компаніям вдається створювати унікальні страхові продукти, що точно відображають індивідуальні характеристики та потреби кожного клієнта. Можливість ефективно активувати такі продукти онлайн або через мобільні додатки значно полегшує процес страхування, роблячи його не лише зручнішим, але й більш ефективним у контексті управління ризиками.

Аналіз даних, отриманих з розумних пристроїв, надає страховикам можливість динамічно коригувати ціни на свої продукти, забезпечуючи більш реалістичні та справедливі тарифи для кожного клієнта на основі їхньої поведінки та ризиків. Цей підхід також дозволяє ефективно виявляти признаки шахрайства та запобігати неправомірним виплатам, підвищуючи загальну стабільність та надійність страхового бізнесу.

Інноваційний підхід Insurtech, що використовує сучасні технології для трансформації традиційної страхової галузі, надає страховим компаніям унікальні можливості для оптимізації операцій, зниження витрат і створення персоналізованих страхових продуктів, які задовольняють потреби сучасних клієнтів.

Insurtech, як складова частина FinTech, являє собою комплекс технологічних рішень, спрямованих на еволюцію та модернізацію страхової галузі. Розроблена детальна модель компонентів Insurtech відображає різноманіття технологічних інновацій, що активно використовуються для оптимізації процесів, підвищення ефективності управління ризиками та поліпшення взаємодії з клієнтами. Ця модель не лише ілюструє широкий спектр можливостей, які Insurtech надає страховим компаніям, але й свідчить про динамічний розвиток і адаптацію страхового ринку до сучасних викликів, що виникають у умовах глобалізації та цифровізації економіки. В умовах стрімкого технологічного прогресу Insurtech стає ключовим фактором, що визначає конкурентоспроможність і стійкість страхових компаній на страховому ринку.

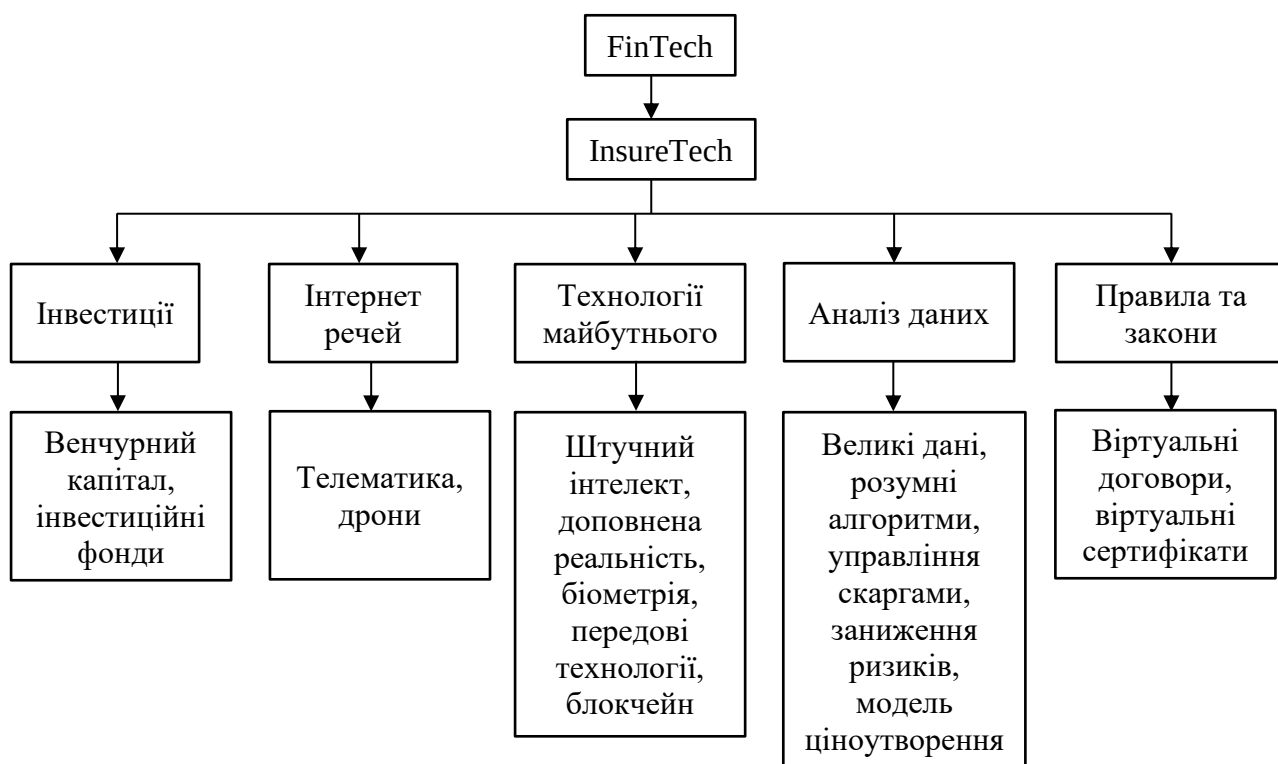

Рис. 3.2 Складові InsureTech

Джерело: авторська розробка

Згідно з даними міжнародної бази LTP MEDICI, ринок фінтех-компаній нараховує 7891 учасника. У 2023 році інвестиції в цьому секторі зосередилися переважно на платіжних системах, кредитуванні та банківських інноваціях. Варто зазначити, що географія впровадження технологічних рішень у фінансовому секторі проявляє виражену неоднорідність: InsurTech здебільшого популярний у США та Великобританії, тоді як медичні інновації активно розвиваються в регіонах Азії. Однорангове кредитування і управління ризиками, натомість, знаходять своє місце лише в окремих країнах Африки, що підкреслює важливість локальних особливостей у контексті глобальних фінансових технологій.

Запуск Національним банком України у 2017 році спеціального проекту з розвитку фінтех-сфери став підтвердженням цього наміру та відкрив нові можливості для інтеграції інновацій у традиційні моделі фінансового обслуговування.

Розвиток фінансових технологій та зростання кількості користувачів інтернету становлять два взаємопов'язані процеси, які постійно взаємодіють один з одним. Національний банк України акцентує увагу на таких пріоритетних напрямках, як онлайн-банкінг, електронні платежі, онлайн-кредитування та страхування, що свідчить про значний потенціал для покращення доступності фінансових послуг в Україні. Ці інновації створюють передумови для інтеграції нових технологій у традиційні фінансові моделі, що може призвести до значного підвищення ефективності та зручності обслуговування клієнтів.

Щодо страхового ринку України, він відзначається високою швидкістю появи нових продуктів: за останні три роки понад 58% нових пропозицій було створено більш ніж 80 страховими компаніями, що свідчить про великий потенціал розвитку цієї сфери. Розвиток фінтех-сфери в Україні безпосередньо зумовлений потребами споживачів, а також технологічними тенденціями. Низька якість традиційних страхових послуг у поєднанні зі зростанням доступності смартфонів стають ключовими чинниками зростання фінтех-ринку.

Рис. 3.3 Структура FinTech продуктів в Україні у 2024 році, %

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [26]

Дальший розвиток страхового ринку в Україні є неможливим без впровадження технологічних інновацій. InsurTech залишається одним з найактивніших сегментів у фінансовій сфері, визначаючи нові напрямки для бізнесу. Аналіз актуальних тенденцій, таких як інтернетизація, індивідуалізація та цифровізація, дозволяє чітко охарактеризувати майбутнє українського страхування в умовах цифрових змін.

Дослідження показало, що інтеграція інформаційних технологій у страхуванні являє собою важливий компонент нових трендів. Отримані результати свідчать про те, що активна цифровізація страхового захисту відповідає міжнародним стандартам і слугує ключовим чинником для досягнення успіху на швидкоплинному страховому ринку. Використання інноваційних рішень надає страховим компаніям можливість підвищити ефективність своїх процесів і створити послуги, які максимально відповідають потребам сучасних споживачів.

У контексті сучасних трансформацій страхового ринку в Україні існує активний пошук оптимальної моделі функціонування, яка була б здатна розкрити повний потенціал розвитку галузі враховуючи новітні виклики та майбутні перспективи. Адаптація до змінюваного середовища, куди входять технологічні інновації та зміни в споживчих уподобаннях, є необхідною умовою для успішної трансформації страхової індустрії.

Основними бар'єрами, які стримують розвиток страхового ринку, виступають фінансові труднощі страховиків, відсутність чіткої стратегії розвитку та недостатній рівень корпоративного контролю.

3.2. Рекомендації щодо напрямів підвищення ефективності страхового ринку України

Далі ми надаємо свої суб'єктивні рекомендації, на основі проведеного нами аналітичного дослідження страхового ринку України:

1) Ввести новий орган регулювання страхового ринку України. Зараз є дві установи, які регулюють страховий ринок, перший орган це Національний банк України, який регулює поведінку страховиків щодо їхніх клієнтів і може встановлювати вимогу до страховиків. Другий орган, це Антимонопольний комітет, згідно Закону України «Про захист економічної конкуренції», слідкує за дотриманням антимонопольного законодавства з боку великих страховиків. Тобто він не є учасником страхового захисту, однак є регулятором ринку контролю конкуренції та залучення страховиків ринку до страхування. Ми вважаємо, що потрібно ввести «Фонд страхових гарантій» для страховиків Life, подібно Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у банківському секторі. Державні гарантії можуть повернути клієнтів до сектору страхування життя страхового ринку України та надати повноваження – учасник-регулятор страхового ринку України, як це працює у банківському секторі.

2) Ввести нову організацію «Асоціація по захисту прав застрахованих осіб», яка може стати важливим інструментом для зміцнення довіри до страхового ринку України. Вона забезпечувала б представлення інтересів клієнтів у відносинах зі страховими компаніями, зокрема, шляхом надання юридичних консультацій, медіації конфліктів та забезпечення прозорості страхових процесів. Основними функціями Асоціації могли б бути моніторинг виконання страховими компаніями своїх зобов'язань, аналіз причин відмов у виплатах та розробка рекомендацій для вдосконалення законодавчої бази. Створення такої інституції сприяло б формуванню більш захищеного та клієнтоорієнтованого страхового середовища.

3) Інвестувати в технології обробки даних однією з ключових рекомендацій для страхових компаній на українському ринку буде активне впровадження технологій обробки та аналізу Big Data. Наприклад, за допомогою машинного навчання можна аналізувати дані про поведінку клієнтів та прогнозувати їх страхові ризики, що призведе до більш точної оцінки і формування цін на страхові продукти.

4) Інтеграція з фінтех-стартапами та іншими інноваторами в сфері технологій для традиційних страхових компаній. Такі партнерства допоможуть спільній розробці нових страхових продуктів, автоматизації внутрішніх процесів або створенні платформ для управління ризиками.

5) За допомогою блокчейн створити децентралізовані реєстри, які дозволять відстежувати всі транзакції й укладені контракти в реальному часі, зменшуючи ризик страхового шахрайства та підвищуючи довіру з боку клієнтів.

6) Застосування смарт-контрактів дозволить автоматизувати процеси, такі як виплата компенсацій, що зменшує час на обробку заявок і знижує адміністративні витрати. Також з інтеграція блокчейн-рішень може суттєво підвищити ефективність страхових компаній.

7) Впровадження прогнозової аналітики на базі штучного інтелекту надає змогу страховим компаніям змогу виявляти потенційні ризики та тенденції, що дозволить своєчасно коригувати страхові продукти та політику.

8) Впровадження використання біометричних даних для оцінки страхових ризиків, наприклад, через wearables (носимі пристрої), створить абсолютно нові можливості для персоналізації страхування здоров'я.

Це дозволить знизити вартість полісів для здорових клієнтів та надати їм спеціалізовані програми підтримки здоров'я.

Ці рекомендації допоможуть страховому ринку України та страховим компаніям, такі як ПрАТ «СК «Перша» плідно нести свою соціально-економічну функцію та задовольняти потреби страхувальникам.

ВИСНОВКИ

Проведене аналітичне дослідження страхового ринку України дало змогу визначити ключові тенденції та виклики, що впливають на його розвиток:

1. Сучасні дослідження економічної сутності страхового ринку та виявлено три поняття «страховий ринок України», «Ринок страхових послуг» та «Ринок страхування» та в контексті наведених визначень є взаємозамінними.

2. Охарактеризовані показники ефективності функціонування страхового ринку та вважаємо, що традиційні показники та показники КРІ можливо використати для аналізу, згідно нашого підходу в роботі, що страховий ринок розглядається як масштабний господарюючий суб'єкт, який є об'єднанням страховиків в системі надання страхових послуг.

3. Новий Закон України «Про страхування» запроваджує терміни «ринок страхування» та «страхова послуга», що підкреслює ринкову природу страхування. Згідно з цим законом, ринок страхування включає учасників, які взаємодіють між собою і формують ринкові відносини. Він також спирається на положення Генеральної угоди про торгівлю послугами та детально визначає класи страхування, скоротивши кількість видів страхування з 97 до 23.

4. Валові страхові премії, які склали 53 млрд. грн., свідчать про активність страхових компаній у залученні коштів, проте високий рівень страхових виплат 20,8 млрд. грн., при коефіцієнті збитковості для обов'язкового страхування у 53% і добровільного - 42% свідчить про те, що витрати на виплати по страховим випадкам залишаються значними. Зниження резервів збитків на 21,6% означає, що страховики можуть не мати достатнього рівня страхових резервів для покриття можливих ризиків. Аквізаційні витрати у розмірі 15,4 млрд. грн. вказують на значні інвестиції в залучення нових клієнтів, проте їх ефективність під сумнівом, враховуючи одночасно високі витрати на виплати.

з 2022 року спостерігається суттєве зниження до 88102 тис. договорів, це негативний вплив економічних і соціальних факторів у зв'язку з військовим станом та зникнення ринків страхування на сході України. Незначне підвищення

до 94821,5 тис. у 2023 році показує, що страховий ринок України поступово відновлюється, але це буде залежати від платоспроможності споживачів страхових послуг

Вартість активів зросла з 59504,6 млн. грн. у 2020 році до 74412,2 млн. грн. у 2023 році, однак у 2024 році спостерігається падіння до 72818,8 млн. грн. Водночас власний капітал показав позитивну динаміку: зниження значень у 2021 і 2022 роках компенсоване збільшенням до 26504,5 млн. грн. у 2024 році.

Середні активи зросли з 283,4 млн. грн. у 2020 році до 1120,3 млн. грн. у 2024 році, що свідчить про значне поліпшення фінансової стабільності окремих страхових компаній. Що стосується середнього власного капіталу, його зростання з 100,5 млн. грн. у 2020 році до 407,8 млн. грн. у 2024 році підкреслює позитивну тенденцію капіталізації страховиків, яка є важливою для забезпечення їх фінансової стійкості.

Загальні страхові резерви страхового ринку України за 2020-2024 роки, мають зростання у період 2020-2023 років з подальшим різким зниженням у 2024 році. Зокрема, загальні страхові резерви зросли з 34193 млн. грн. у 2020 році до 46781,2 млн. грн. у 2023 році, але в 2024 році обсяг резервів знизився до 36653,7 млн. грн.

Чисті страхові премії зросли з 34424,3 млн. грн. у 2020 році до 48560,3 млн. грн. у 2024 році. Зниження премій у 2022 році до 38515,0 млн. грн. вказує на макроекономічні проблеми у зв'язку з військовою агресією.

Наростаюча динаміка страхових виплат з 12432,6 млн. грн. у 2020 році до 18935,8 млн. грн. у 2024 році, супроводжується збільшенням рівня страхових виплат з 36,1% у 2020 році до 39,0% у 2024 році. Це може свідчити про збільшення кількості страхових випадків, що може підтвердити нашу думку щодо зловживання зі сторони клієнтів страхових компаній.

Зниження рівня проникнення свідчить про недостатню розвиненість страхового ринку України, недостатню інформованість серед населення та обмежений доступ до страхових продуктів.

5. Загальний показник щільності премій виріс з 235,1 гривні у 2020 році до 816,6 гривні у 2024 році, що свідчить про зростання страхових тарифів. Окремо варто підкреслити розвиток сегмента Non-Life, де щільність премій зросла з 211,4 гривні у 2020 році до 861 гривні у 2024 році.

Сегментація ринку на Non-life та life страхування демонструє різні тенденції. Для Non-life страхування ROA у 2022 році досягнув 6,8%, що є максимальною величиною за аналізований період. Це свідчить про підвищення ефективності операцій, у той же час ROA Life страхування залишався нижчим – з 3,7% у 2020 році до 2,3% у 2023 році. Зниження показника у секторі life страхування може бути пов'язане з низьким рівнем інтересу громадськості до довгострокових фінансових продуктів у контексті військового стану.

Згідно динаміки показника ROE ПрАТ «СК «Перша», можна зробити висновок, що у 2024 році страховий ринок України має підвищення відносного рівня рентабельності власного капіталу.

6. Згідно ринкової моделі БКГ, ефективніші роки існування страхового ринку України у аналізованому періоді були 2022 та 2021 рік, самим невдалим був 2023 рік, а 2020 та 2024 рік були середніми, однак якщо розглядати в розрізі графіку, в 2020 році страхові компанії значно більше отримали прибутку, ніж у 2024 році. Та у 2024 році прибуток найменший ніж у інші аналізовані періоди, однак, оскільки у нас не має інформації від Національного банку України ми не зможемо зараз це підтвердити та це буде у подальшому у наших дослідженнях.

Аналіз багатофакторної моделі страхових премій показує, що страховий ринок України поступово відновлює своє фінансове здоров'я і здатність задовольняти потреби клієнтів у змінених економічних і соціальних реаліях.

7. інтеграція інформаційних технологій у страхуванні являє собою важливий компонент нових трендів. Отримані результати свідчать про те, що активна цифровізація страхового захисту відповідає міжнародним стандартам і слугує ключовим чинником для досягнення успіху на швидкоплинному страховому ринку. Використання інноваційних рішень надає страховим

компаніям можливість підвищити ефективність своїх процесів і створити послуги, які максимально відповідають потребам сучасних споживачів.

8. Використання Big Data та машинного навчання дозволить підвищити точність оцінки ризиків і адаптувати страхові продукти до потреб клієнтів, а інтеграція з фінтех-стартапами сприятиме розвитку нових бізнес-моделей. Впровадження блокчейн-технологій та смарт-контрактів мінімізує ризики шахрайства, підвищить прозорість і ефективність процесів. Використання прогнозової аналітики на базі штучного інтелекту та біометричних даних відкриє можливості для персоналізації страхування, що стимулюватиме довгострокову фінансову стабільність галузі. Реалізація цих заходів сприятиме формуванню конкурентоспроможного страхового ринку, орієнтованого на інтереси споживачів та соціально-економічний розвиток країни.

Використання біометричних даних та носимих пристроїв створить умови для персоналізації страхування, знижуючи вартість полісів для здорових клієнтів і пропонуючи програми підтримки здоров'я, що стимулюватиме довгостроковий розвиток галузі та підвищення довіри споживачів.

(підпис)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нечипорук Л. В. Теорія і практика страхового ринку в Україні. Монографія. Харків. Видавництво Національного університету внутрішніх справ, 2004. 300 с.
2. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізм забезпечення): Монографія. К.: Київський національний торговельно-економічний університет, 2004. 759 с.
3. Ротова Т. А. Страхування : навчальний посібник [2-ге вид., перероблене та доповнене]. К. КНТЕУ. 2006. 400 с.
4. Гаманкова О. О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія. К. КНЕУ. 2009. 328с.
5. Реверчук С. К., Білаш О. В. Ринок страхових послуг: монографія. Львів. АРС. 2013. 221 с.
6. Козьменко О. В, Козьменко С., Васильєва Т. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія, за заг.ред. О. Козьменко. Суми. Університетська книга. 2012. 316 с.
7. Мельник Т. А., Сибірцев В.В. Страхування: навчальний посібник. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
8. Виговська В. В. Теоретичні аспекти визначення сутності страхового ринку. *Науковий вісник Полісся*. 2015. № 4 (4). С. 24-131.
9. Козьменко О. В. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія / кер. авт. проекту О. Козьменко. Суми : Університетська книга, 2012. 316 с.
10. Ткаченко Н. В. Дискусійні питання страхування. Світ фінансів. 2010. №2. С. 126-135.
11. Шумелда Я. П. Страхування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Міжнародна Агенція «BeeZone», 2007. 384 с.
12. Фурман В. М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку: монографія. К. : КНЕУ, 2005. 296 с.

13. Нечипорук Л. В. Теорія і практика страхового ринку в Україні : монографія. Харків : Видавництво Національного університету внутрішніх справ, 2004. 300 с.
14. Смагін В. Л. Формування та розвиток фінансового ринку в умовах трансформаційної економіки: Монографія. К.: КНЕУ, 2008. 232 с.
15. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 30.12.2024 №1953-IX. URL: <https://surl.li/cerbhe> (дата звернення: 16.04.2025)
16. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 №2210-III із змінами і доповненнями. URL: <https://surl.li/iycsxo> (дата звернення: 16.04.2025)
17. Ефективність та конкурентоспроможність банківської системи України: монографія (Г. Т. Карчева, Т. С. Смовженко, В. І. Міщенко та ін.); за заг. ред. д-ра екон. наук Г. Т. Карчевої. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. 279 с.
18. Національний банк України. Регулювання ринку небанківських фінансових послуг. Офіційний сайт. URL: <https://surl.gd/nnmfnk> (дата звернення: 18.04.2025)
19. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://surl.li/kwgtpk> (дата звернення: 18.04.2025)
20. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://surli.cc/sbckru> (дата звернення: 18.04.2025)
21. Генеральна угода про торгівлю послугами: Додаток 1В до Угоди про заснування Світової організації торгівлі від 15.04.1994 № 981_017. URL: <https://surl.li/efzwnd> (дата звернення: 18.04.2025)
22. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: монографія / за редакцією Л. В. Шірінян. К. : Ліра-К, 2020. 406 с.
23. Офіційний сайт «Асоціація Страховий Бізнес». URL: <https://insurancebiz.org/> (дата звернення: 18.04.2025)
24. Офіційний сайт «Моторно-транспортного страхового бюро». URL:

- <https://www.mtsbu.ua/> (дата звернення: 18.04.2025)
25. Баранова В. Г., Бондаренко П. В. Сучасні тенденції страхового ринку України. *Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях*: матеріали XXIII Міжнар. наук.-практ. конф., 24-25 квітня 2025 р. Одеса: ОНЕУ, 2025. С.
 26. Показники діяльності страховиків. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення 20.04.2025).
 27. Електронний рейтинговий журнал «Insurance TOP». №1(69). 2020., №1(77). 2021., №1(85). 2022., №1(93). 2023. №1(101). 2024. URL: <https://insurancetop.com/> (дата звернення 21.04.2025).
 28. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/> (дата звернення 21.04.2025).
 29. Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» URL: <https://persha.ua/> (дата звернення 23.04.2025).
 30. Amel D. F., Kennickell A. B. and Moore K. B. Banking Market Definition: Evidence from the Survey of Consumer Finances. Finance and Economics Discussion Series. Federal Reserve Board, Washington D.C., 2008. 27 p.
 31. Bauer, Kent. 2004. "KPIs-The metrics that drive performance management". Information Management. No 14 (9). P. 63-75.
 32. Borger B., Kerstens K., Moesen W. and Vanneste J. A non-parametric Free Disposal Hull (FDH) approach to technical efficiency: an illustration of radial and graph efficiency measures and some sensitivity results. Swiss Journal of Economics and Statistics. 1994. Vol. 130 (4). 647-667.
 33. Brian Beers. A Brief Overview of the Insurance Sector. May 16, 2023. Investopedia. URL: <https://surli.cc/bumhen> (дата звернення: 18.04.2025)
 34. Drucker F. P. Management: Tasks, Responsibilities and Practices New York: Truman Talley Books / E.P. Dutton. 1986, 553 p.
 35. Kaplan R. S., Norton D. P. The Balanced Scorecard – Measures then drive Performance. Harvard Business Review, 1992. 70(1). P. 71-79. URL: Scopus preview - Scopus - сведения о документе - The balanced scorecard—measures

that drive performance. (дата звернення: 16.04.2025)

36. Landchovichina E., Lundstrom S., Garrido L. What is Inclusive Growth? The World Bank note. February 10, 2009. URL: <https://surl.li/lvtaxv> (дата звернення 27.04.2025)
37. McConnell C. R., Brue S.L., Flynn S.M. Economics: Principles, Problems and Policies. 18 edition. McGrey Hill Irwin, 2011. 1010 p.
38. Online Platform CB Insights VC Glossary. What is an insurance market? URL: <https://surl.li/sgaxjx> (дата звернення: 16.04.2025)
39. Ricardo D. On The Principles of Political Economy and Taxation. London: Jonh Murray. 1817. 550 p.
40. Tversky, A. and Kahneman, D. Advances in prospect theory: cumulative representation of uncertainty. Journal of Risk and Uncertainty 1992. 5. P. 297–323. URL: <https://surl.lu/drnbfi> (дата звернення: 16.04.2025)
41. U.S. Department of Justice and the Federal Trade. Commission Horizontal Merger Guidelines, 1997. URL: <https://surli.cc/inuuyu>

ДОДАТКИ

Основні показники страхового ринку у 2020 р., млн. грн.

Основні показники страхового ринку				
Показники	(млн грн)			
	Період			
	I квартал 2020 ¹	I півріччя 2020 ²	9 місяців 2020 ²	2020 рік ^{2,3}
1	2	3	4	5
Кількість зареєстрованих страховиків	225	215	215	210
з них: компанії зі страхування життя	22	20	20	20
Включено компаній до Державного реєстру за квартал	1	1	0	0
Виключено з Державного реєстру за квартал	9	11	0	5
Кількість укладених договорів страхування (тис. од.)	40 530,8	57 899,9	89 434,5	120 576,8
Активи по балансу	65 114,9	61 888,0	61 617,3	64 920,2
Активи, визначені ст. 31 Закону України "Про страхування"	47 390,0	58 764,4	48 085,4	46 191,1
Обсяг сплачених статутних капіталів	10 633,2	9 849,0	10 111,0	9 748,1
Сформовані страхові резерви	31 965,5	28 467,3	29 623,0	34 193,0
Валові страхові премії, з них:	11 548,8	21 018,3	32 967,1	45 175,9
від страховальників-фізичних осіб	5 399,2	10 262,3	16 355,0	22 568,0
від перестраховальників	1 697,6	1 798,1	3 143,1	4 201,8
Валові страхові виплати, з них:	3 749,9	7 043,9	11 131,9	14 853,6
страховальникам-фізичним особам	1 768,5	3 122,8	4 862,4	6 914,4
перестраховальникам	84,3	237,5	365,8	453,0
Рівень валових виплат, %	32,5	33,5	33,8	32,9
Чисті страхові премії (валові страхові премії за мінусом частки страхових премій, які сплачуються перестраховикам-резидентам)	9 668,0	18 716,8	29 271,8	41 163,8
Чисті страхові виплати (валові страхові виплати за мінусом частки страхових виплат, які компенсовані перестраховиками-резидентами)	3 659,0	6 853,7	10 817,8	14 411,6
Рівень чистих виплат, %	37,8	36,6	37,0	35,0
Обсяг страхових платежів, належних перестраховикам	2 765,1	4 230,6	6 403,6	8 487,4
з них: перестраховикам-нерезидентам	884,2	1 929,1	2 708,3	3 652,6

Таблиця А.2

Основні показники страхового ринку у 2021 р., млн. грн.

Основні показники діяльності страхових компаній					
№ з/п	Показники	(млн грн)			
		Період			
		I квартал 2021	I півріччя 2021 ¹	9 місяців 2021 ¹	2021 рік ^{1,2}
1	2	3	4	5	6
1	Кількість зареєстрованих страхових компаній, на кінець періоду, одиниць, із них:	208	181	169	155
2	компаній зі страхування життя	20	19	17	13
3	Кількість страхових компаній, що надали звітність, на кінець періоду, одиниць	178	166	157	133
4	Включено компаній до Державного реєстру за	0	0	0	0
5	Виключено з Державного реєстру за квартал	2	27	12	14
6	Кількість укладених договорів страхування, за період, тис. одиниць	29 248,8	62 769,5	99 940,0	131 561,9
7	Активи за балансом	64 266,2	65 178,3	65 635,6	64 209,2
8	Активи, визначені статтею 31 Закону України "Про страхування"	46 201,1	45 995,0	46 898,7	47 159,2
9	Обсяг сплачених статутних капіталів	9 364,6	8 965,8	8 794,8	7 923,7
10	Сформовані страхові резерви	34 210,7	35 027,5	35 642,8	36 555,7
11	Валові страхові премії, з них:	12 040,5	24 779,8	38 070,6	49 708,0
12	від страхувальників – фізичних осіб	6 199,3	12 943,7	20 415,4	27 912,0
13	від перестраховальників	931,4	1 646,2	2 354,6	1 890,6
14	Валові страхові виплати, з них:	4 378,4	8 703,3	13 427,7	17 958,3
15	страхувальникам – фізичним особам	2 115,3	4 226,5	6 430,7	8 919,7
16	перестраховальникам	58,4	136,6	222,4	341,1
17	Рівень валових виплат, відсотки	36,4	35,1	35,3	36,1
18	Чисті страхові премії (валові страхові премії за мінусом частки страхових премій, які сплачуються перестраховикам-резидентам)	11 118,3	23 479,7	35 253,0	45 987,3
19	Чисті страхові виплати (валові страхові виплати за мінусом частки страхових виплат, які компенсовані перестраховиками-резидентами)	4 301,7	8 552,1	13 215,7	17 671,0
20	Рівень чистих виплат, відсотки	38,7	36,4	37,5	38,4
21	Обсяг страхових платежів, належних перестраховикам, із них:	2 286,5	4 660,8	6 722,3	8 623,0
22	перестраховикам-нерезидентам	1 169,0	2 728,7	3 904,7	4 902,3

Таблиця А.3

Основні показники страхового ринку у 2022 р., млн. грн.

Основні показники діяльності страхових компаній		(млн грн)			
№ з/п	Показники	Період			
		I квартал 2022	I півріччя 2022	9 місяців 2022 ¹	2022 рік ^{1,2}
1	2	3	4	5	6
1	Кількість зареєстрованих страхових компаній, на кінець періоду, одиниць, із них:	145	142	139	128
2	компанії зі страхування життя	13	13	13	12
3	Кількість страхових компаній, що надали звітність, на кінець періоду, одиниць	140	138	136	126
4	Включено компаній до Державного реєстру за	1	0	0	0
5	Виключено з Державного реєстру за квартал	11	3	3	11
6	Кількість укладених договорів страхування, за період, тис. одиниць	20 102,1	39 705,4	60 380,3	88 003,0
7	Активи за балансом	64 573,3	65 904,4	70 869,0	70 298,3
8	Активи, визначені статтею 31 Закону України "Про страхування"	47 158,7	49 269,4	53 825,0	54 145,6
9	Обсяг сплачених статутних капіталів	8 279,2	8 212,2	8 005,4	6 716,8
10	Сформовані страхові резерви	36 382,7	36 502,4	39 794,0	41 000,6
11	Валові страхові премії, з них:	9 680,2	17 656,4	28 573,7	39 661,8
12	від страхувальників – фізичних осіб	5 772,7	10 796,1	17 586,9	24 551,6
13	від перестраховальників	353,8	574,5	885,2	1 131,6
14	Валові страхові виплати, з них:	3 180,4	6 016,4	9 502,3	13 001,4
15	страхувальникам – фізичним особам	1 826,3	3 363,6	5 135,6	7 028,5
16	перестраховальникам	33,7	98,6	144,3	176,8
17	Рівень валових виплат, відсотки	32,9	34,1	33,3	32,8
18	Чисті страхові премії (валові страхові премії за мінусом частки страхових премій, які сплачуються перестраховикам-резидентам)	9 338,4	17 170,1	27 703,0	38 515,0
19	Чисті страхові виплати (валові страхові виплати за мінусом частки страхових виплат, які компенсовані перестраховиками-резидентами)	3 145,8	5 912,5	9 349,6	12 810,9
20	Рівень чистих виплат, відсотки	33,7	34,4	33,7	33,3
21	Обсяг страхових платежів, належних перестраховикам, із них:	1 310,8	2 233,6	3 425,7	4 250,7
22	перестраховикам-нерезидентам	969,0	1 747,3	2 555,1	3 103,9

Таблиця А.4

Основні показники страхового ринку у 2023 р., млн. грн.

Основні показники діяльності страхових компаній		(млн грн)			
№ з/п	Показники	Період			
		I квартал 2023	I півріччя 2023 ²	9 місяців 2023 ²	2023 рік ^{2,3}
1	2	3	4	5	6
1	Кількість зареєстрованих страхових компаній, на кінець періоду, одиниць ¹ , із них:	122	115	111	101
2	компаній зі страхування життя	12	12	12	12
3	Кількість страхових компаній, що надали звітність, на кінець періоду, одиниць	120	113	108	97
4	Включено компаній до Державного реєстру за	0	0	0	0
5	Виключено з Державного реєстру за квартал	6	7	4	10
6	Кількість укладених договорів страхування, за період, тис. одиниць	20 228,9	40 774,8	73 353,0	94 821,5
7	Активи за балансом	70 480,3	70 780,2	73 399,3	74 412,2
8	Активи, визначені статтею 31 Закону України "Про страхування"	54 515,6	54 579,3	55 865,3	56 359,9
9	Обсяг сплачених статутних капіталів	6 471,8	6 298,2	6 202,3	5 955,6
10	Сформовані страхові резерви	41 329,3	42 481,8	44 888,3	46 781,2
11	Валові страхові премії, з них:	10 116,4	21 354,7	34 141,7	47 014,7
12	від страхувальників – фізичних осіб	6 109,9	13 036,3	20 951,7	28 755,0
13	від перестраховальників	224,3	495,3	736,9	1 057,1
14	Валові страхові виплати, з них:	3 839,8	7 817,5	12 027,4	16 867,3
15	страхувальникам – фізичним особам	2 037,3	4 162,4	6 457,9	9 150,7
16	перестраховальникам	80,7	79,9	103,4	133,6
17	Рівень валових виплат, відсотки	38,0	36,6	35,2	35,9
18	Чисті страхові премії (валові страхові премії за мінусом частки страхових премій, які сплачуються перестраховикам-резидентам)	9 915,1	20 895,1	33 437,8	46 011,0
19	Чисті страхові виплати (валові страхові виплати за мінусом частки страхових виплат, які компенсовані перестраховиками-резидентами)	3 792,6	7 744,4	11 923,4	16 736,1
20	Рівень чистих виплат, відсотки	38,3	37,1	35,7	36,4
21	Обсяг страхових платежів, належних перестраховикам, із них:	1 379,4	2 437,2	3 683,8	4 650,3
22	перестраховикам-нерезидентам	1 178,2	1 977,6	2 979,8	3 646,6

Таблиця А.5

Основні показники страхового ринку у 2024 р., млн. грн.

Основні показники діяльності страховиків					
(млн грн)					
№ з/п	Показники	Період			
		I квартал 2024	I півріччя 2024 ²	9 місяців 2024 ^{1,2}	2024 рік ²
1	2	3	4	5	6
1	Кількість зареєстрованих страхових компаній, на кінець періоду, одиниць ³ , з них:	98	90	75	65
2	компанії зі страхування життя	12	12	11	10
3	Кількість страхових компаній, що надали звітність, на кінець періоду, одиниць	93	82	71	64
4	Включено компаній до Державного реєстру за квартал	0	0	0	0
5	Виключено з Державного реєстру за квартал	3	8	15	10
6	Кількість договорів страхування, які почали діяти в звітному періоді, тис. одиниць, з них:	9 532,6	17 527,3	68 362,9	89 962,1
7	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування страхування за класами страхування іншими, ніж страхування життя, які почали діяти в звітному періоді	9 223,3	16 970,6	67 604,9	89 013,4
8	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування страхування за класами страхування життя, які почали діяти в звітному періоді	309,3	556,8	757,9	948,7
9	Кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, діючих на кінець звітного періоду, тис. одиниць, із них:	21 654,7	20 895,0	20 533,7	20 303,0
10	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, за класами страхування іншими, ніж страхування життя, діючих на кінець звітного періоду	19 294,8	18 819,7	18 462,2	18 401,3
11	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, за класами страхування життя, діючих на кінець звітного періоду	2 359,9	2 075,3	2 071,5	1 901,7
12	Кількість застрахованих осіб за договорами прямого страхування за класами страхування іншими, ніж страхування життя на кінець звітного періоду, тис. одиниць	9 230,0	8 892,9	9 248,8	8 722,5
13	Кількість застрахованих осіб за договорами прямого страхування за класами страхування життя на кінець звітного періоду, тис. одиниць	2 268,2	2 069,0	2 096,1	1 969,7
14	Прийнятні активи для розрахунку регулятивного капіталу	52 928,7	57 275,4	64 170,7	65 623,3
15	Обсяг зареєстрованих статутних капіталів	5 883,2	5 752,5	5 610,0	5 550,7
16	Обсяг сплачених статутних капіталів	5 883,2	5 697,9	5 610,0	5 550,7
17	Технічні резерви, з них:	32 011,4	33 961,9	35 673,8	36 653,7
18	технічні резерви за класами страхування іншого, ніж страхування життя	20 714,1	21 681,6	23 794,5	24 441,8
19	технічні резерви за класами страхування життя	11 284,3	12 266,9	11 879,4	12 211,9
20	Інші зобов'язання, крім технічних резервів та субборгу, врахованого у розрахунку регулятивного капіталу	7 945,7	3 841,3	3 925,6	3 900,5
21	Валові страхові премії, з них:	11 593,5	24 202,8	38 468,9	53 078,9
22	від страховальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	4 412,9	9 179,0	14 588,1	19 811,1
23	від страховальників – фізичних осіб	6 704,2	13 966,0	23 643,5	32 965,7
24	від перестраховальників	73,4	141,4	237,3	302,1
25	Валові страхові премії за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	10 264,1	21 571,7	34 411,7	47 354,2

Таблиця А.5

Основні показники страхового ринку у 2024 р., млн. грн.

Основні показники діяльності страховиків

(млн грн)

№ з/п	Показники	Період			
		I квартал 2024	I півріччя 2024 ²	9 місяців 2024 ^{1,2}	2024 рік ²
1	2	3	4	5	6
26	від страховальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	4 331,9	9 017,7	14 333,7	19 507,1
27	від страховальників – фізичних осіб	5 453,4	11 496,2	19 840,7	27 545,0
28	від перестраховальників	73,4	141,4	237,3	302,1
29	Валові страхові премії за класами страхування життя, з них:	1 331,8	2 631,1	4 057,3	5 724,7
30	від страховальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	81,0	161,3	254,5	304,0
31	від страховальників – фізичних осіб	1 250,8	2 469,8	3 802,8	5 420,7
32	від перестраховальників	0,0	0,0	0,0	0,0
33	Валові страхові виплати, з них:	4 942,9	9 966,0	15 129,8	20 861,4
34	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	1 996,1	3 377,8	5 061,6	7 045,0
35	фізичним особам	2 757,4	6 217,6	9 993,9	13 712,0
36	перестраховальникам	34,3	60,7	74,4	104,4
37	Валові страхові виплати, крім анuitету за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	4 626,1	9 321,6	14 113,4	19 401,7
38	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	1 992,1	3 366,1	5 043,6	7 006,8
39	фізичним особам	2 444,5	5 584,9	8 995,4	12 290,5
40	перестраховальникам	34,3	60,7	74,4	104,4
41	Валові страхові виплати, крім анuitету за класами страхування життя, з них:	272,4	556,8	885,0	1 279,2
42	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	4,0	11,7	17,6	37,8
43	фізичним особам	268,5	545,1	867,3	1 241,4
44	перестраховальникам	0,0	0,0	0,0	0,0
45	Валові страхові виплати у вигляді анuitету за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	0,3	0,6	0,6	1,0
46	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	0,0	0,0	0,0	0,4
47	фізичним особам	0,3	0,6	0,6	0,6
48	перестраховальникам	0,0	0,0	0,0	0,0
49	Валові страхові виплати у вигляді анuitету за класами страхування життя, з них:	44,0	87,0	130,6	179,4
50	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	0,0	0,0	0,0	0,0
51	фізичним особам	44,0	87,0	130,6	179,4
52	перестраховальникам	0,0	0,0	0,0	0,0
53	Чисті страхові премії (валові страхові премії за мінусом частки перестрахових премій)	10 272,2	21 849,7	35 002,3	48 560,3
54	Чисті страхові виплати (валові страхові виплати за мінусом частки перестрахових виплат)	4 536,7	9 089,4	13 726,9	18 935,8
55	Перестрахові премії, передані у перестраховання, з них:	1 321,3	2 353,1	3 466,7	4 518,6
56	перестраховикам-нерезидентам	1 207,4	2 170,1	3 181,5	3 983,7
57	Компенсовані перестраховиками страхові виплати, із них:	406,2	876,5	1 402,9	1 925,6
58	перестраховиками-нерезидентам	379,0	824,5	1 333,8	1 840,1

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2021 р., тис. грн.

Фінансова звітність за 2021 рік

2024 рік

2023 рік

2022 рік

2021 рік

2020 рік

Завантажити як PDF

Дата звіту

26.02.2022

Період

2021 рік, 12 міс

Бухгалтер

Пухтій Ірина Валентинівна

КАТОТГГ

UA80000000000126643

Кількість працівників

215

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	376.00	1 702.00
первісна вартість	1001	590.00	2 030.00
накопичена амортизація	1002	214.00	328.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	78 221.00	91 992.00
первісна вартість	1011	93 832.00	109 458.00
знос	1012	15 611.00	17 466.00
Інвестиційна нерухомість	1015	11 279.00	10 066.00
первісна вартість	1016	11 279.00	10 066.00
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	15 869.00	19 860.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	13 088.00

Таблиця Б.2

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2021 р., тис. грн.

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	54 697.00	60 318.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	160 442.00	197 026.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 227.00	1 086.00
Виробничі запаси	1101	1 227.00	1 086.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	28 269.00	27 298.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	13 937.00	5 769.00
з бюджетом	1135	1 093.00	903.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	1.00	5.00
з нарахованих доходів	1140	2 047.00	1 725.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 373.00	17 051.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	7 717.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	318 945.00	313 365.00
Готівка	1166	66.00	53.00
Рахунки в банках	1167	318 879.00	313 312.00
Витрати майбутніх періодів	1170	74.00	7.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	227 135.00	213 896.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	189 991.00	173 748.00
резервах незароблених премій	1183	37 144.00	40 148.00
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	600 100.00	588 817.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	

Таблиця Б.3

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2021 р., тис. грн.

Баланс	1300	760 542.00	785 843.00
Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	60 000.00	60 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	47 631.00	46 634.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	4 323.00	5 380.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10 850.00	108.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	13 771.00	37 610.00
Усього за розділом I	1495	136 575.00	149 732.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	2 528.00	2 655.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2 528.00	2 655.00
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	571 085.00	571 739.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	391 472.00	362 309.00
резерв незароблених премій	1533	179 613.00	209 430.00
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	

Таблиця Б.4

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2021 р., тис. грн.

Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	573 613.00	574 394.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	0.00	
розрахунками з бюджетом	1620	4 533.00	5 259.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	4 330.00	5 058.00
розрахунками зі страхування	1625	297.00	293.00
розрахунками з оплати праці	1630	1 051.00	1 012.00
за одержаними авансами	1635	6 085.00	10 062.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	33 863.00	43 827.00
Поточні забезпечення	1660	3 657.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	868.00	1 264.00
Усього за розділом III	1695	50 354.00	61 717.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	760 542.00	785 843.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		0.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	399 750.00	328 287.00
Премії підписані, валова сума	2011	567 980.00	451 595.00
Премії передані у перестраховування	2012	161 437.00	112 408.00

Таблиця Б.5

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2021 р., тис. грн.

Премії, передані у перестраховування	2012	141 417.00	112 408.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	29 817.00	11 758.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	3 004.00	858.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	86 752.00	84 089.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	171 094.00	135 049.00
Валовий прибуток	2090	141 904.00	109 149.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-127.00	2 033.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	12 920.00	-35 658.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	29 163.00	-28 315.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-16 243.00	-7 343.00
Інші операційні доходи	2120	12 882.00	38 192.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	124.00	3 818.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	94 262.00	78 830.00
Витрати на збут	2150	26 758.00	21 320.00
Інші операційні витрати	2180	30 766.00	20 734.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	1 337.00	98.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	15 793.00	
збиток	2195		7 168.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	24 029.00	35 609.00
Інші доходи	2240	4 918.00	2 761.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	22.00	41.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	4 352.00	9 484.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	40 366.00	21 677.00

Таблиця Б.6

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2021 р., тис. грн.

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-19 222.00	-14 356.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	21 144.00	7 321.00
Сукупний дохід			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		14 243.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-997.00	-2 097.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-997.00	12 146.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-997.00	12 146.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	20 147.00	19 467.00
Елементи операційних витрат			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	4 308.00	3 374.00
Витрати на оплату праці	2505	26 136.00	23 423.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 598.00	5 701.00
Амортизація	2515	3 725.00	3 265.00
Інші операційні витрати	2520	367 528.00	304 161.00
Разом	2550	408 295.00	339 924.00
Розрахунок показників прибутковості акцій			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2022 р., тис. грн.

Фінансова звітність за 2022 рік

2024 рік 2023 рік **2022 рік** 2021 рік 2020 рік

 Завантажити як PDF

Дата звіту	24.02.2023
Період	2022 рік, 12 міс
Бухгалтер	Пухтій Ірина Валентинівна
КАТОТТГ	UA80000000000126643
Кількість працівників	194

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	1 702.00	868.00
первісна вартість	1001	2 030.00	2 030.00
накопичена амортизація	1002	328.00	1 162.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	91 992.00	112 388.00
первісна вартість	1011	109 458.00	133 410.00
знос	1012	17 466.00	21 022.00
Інвестиційна нерухомість	1015	10 066.00	11 586.00
первісна вартість	1016	10 066.00	11 586.00
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	19 860.00	21 514.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	13 088.00	0.00

Таблиця В.2

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2022 р., тис. грн.

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	60 318.00	46 717.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	197 026.00	193 073.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 086.00	890.00
Виробничі запаси	1101	1 086.00	890.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27 298.00	37 616.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5 769.00	6 454.00
з бюджетом	1135	903.00	794.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	5.00	5.00
з нарахованих доходів	1140	1 725.00	3 368.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17 051.00	12 822.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	7 717.00	221 199.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	313 365.00	212 068.00
Готівка	1166	53.00	0.00
Рахунки в банках	1167	313 312.00	212 068.00
Витрати майбутніх періодів	1170	7.00	5.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	213 896.00	208 806.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	173 748.00	195 128.00
резервах незароблених премій	1183	40 148.00	13 678.00
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	588 817.00	704 022.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	

Таблиця В.3

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2022 р., тис. грн.

Баланс	1300	785 843.00	897 095.00
Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	60 000.00	60 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	46 634.00	63 148.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	5 380.00	5 660.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	108.00	14 930.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	37 610.00	28 101.00
Усього за розділом I	1495	149 732.00	171 839.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	2 655.00	2 155.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2 655.00	2 155.00
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	571 739.00	646 766.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	362 309.00	412 997.00
резерв незароблених премій	1533	209 430.00	233 769.00
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	

Таблиця В.4

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2022 р., тис. грн.

Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	574 394.00	648 921.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	0.00	
розрахунками з бюджетом	1620	5 259.00	4 797.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 058.00	4 538.00
розрахунками зі страхування	1625	293.00	254.00
розрахунками з оплати праці	1630	1 012.00	1 100.00
за одержаними авансами	1635	10 062.00	9 227.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	43 827.00	59 520.00
Поточні забезпечення	1660	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	1 264.00	1 437.00
Усього за розділом III	1695	61 717.00	76 335.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	785 843.00	897 095.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		0.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	417 605.00	399 750.00
Премії підписані, валова сума	2011	549 617.00	567 980.00
Премії переказані перестраховикам	2012	81 203.00	121 417.00

Таблиця В.5

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2022 р., тис. грн.

Премії підписані, валова сума	2011	549 617.00	567 980.00
Премії, передані у перестрахування	2012	81 203.00	141 417.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	24 339.00	29 817.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-26 470.00	3 004.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	115 291.00	86 752.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	174 797.00	171 094.00
Валовий: прибуток	2090	127 517.00	141 904.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	499.00	-127.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-29 308.00	12 920.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-50 688.00	29 163.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	21 380.00	-16 243.00
Інші операційні доходи	2120	54 640.00	12 882.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	1 520.00	124.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	107 871.00	94 262.00
Витрати на збут	2150	19 098.00	26 758.00
Інші операційні витрати	2180	36 914.00	30 766.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	1 337.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		15 793.00
збиток	2195	10 535.00	
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	34 289.00	24 029.00
Інші доходи	2240	0.00	4 918.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	0.00	22.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	20.00	4 352.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00

Таблиця В.6

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2022 р., тис. грн.

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	23 734.00	40 366.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-18 141.00	-19 222.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5 593.00	21 144.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	14 860.00	0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	1 654.00	-997.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	16 514.00	-997.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	16 514.00	-997.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	22 107.00	20 147.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	3 261.00	4 308.00
Витрати на оплату праці	2505	23 164.00	26 136.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 835.00	6 598.00
Амортизація	2515	5 155.00	3 725.00
Інші операційні витрати	2520	416 556.00	367 528.00
Разом	2550	453 971.00	408 295.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
-------------	-----------	------------------------	--

Додаток Г
Таблиця Г.1

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2023 р., тис. грн.

Фінансова звітність за 2023 рік

2024 рік

2023 рік

2022 рік

2021 рік

2020 рік

 Завантажити як PDF

Дата звіту	04.04.2024
Період	2023 рік, 12 міс
Бухгалтер	Скринько Ірина Миколаївна
КАТОТГГ	UA800000000000126643
Кількість працівників	278

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	868.00	2 858.00
первісна вартість	1001	2 030.00	5 871.00
накопичена амортизація	1002	1 162.00	3 013.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	5 040.00
Основні засоби	1010	112 388.00	167 992.00
первісна вартість	1011	133 410.00	194 594.00
знос	1012	21 022.00	26 602.00
Інвестиційна нерухомість	1015	11 586.00	12 930.00
первісна вартість	1016	11 586.00	12 930.00
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	21 514.00	11 506.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	

Таблиця Г.2

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2023 р., тис. грн.

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	46 717.00	307 561.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	50 649.00
Усього за розділом I	1095	193 073.00	558 536.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	890.00	1 190.00
Виробничі запаси	1101	890.00	1 190.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	37 616.00	1 129.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6 454.00	0.00
з бюджетом	1135	794.00	565.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	5.00	5.00
з нарахованих доходів	1140	3 368.00	2 718.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12 822.00	2 985.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	221 199.00	32 322.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	212 068.00	223 264.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	212 068.00	223 264.00
Витрати майбутніх періодів	1170	5.00	194.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	208 806.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	195 128.00	
резервах незароблених премій	1183	13 678.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	104 292.00
Усього за розділом II	1195	704 022.00	368 659.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	

Таблиця Г.3

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2023 р., тис. грн.

Баланс	1300	897 095.00	927 195.00
Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	60 000.00	60 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	63 148.00	42 012.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	5 660.00	5 660.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14 930.00	80 542.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	28 101.00	0.00
Усього за розділом I	1495	171 839.00	188 214.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	12 717.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	2 155.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2 155.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	646 766.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	412 997.00	
резерв незароблених премій	1533	233 769.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	

Таблиця Г.4

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2023 р., тис. грн.

Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	648 921.00	12 717.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	0.00	
розрахунками з бюджетом	1620	4 797.00	10 557.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	4 538.00	10 054.00
розрахунками зі страхування	1625	254.00	558.00
розрахунками з оплати праці	1630	1 100.00	2 222.00
за одержаними авансами	1635	9 227.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	59 520.00	697 756.00
Поточні забезпечення	1660	0.00	4 833.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	1 437.00	10 338.00
Усього за розділом III	1695	76 335.00	726 264.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	897 095.00	927 195.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)**Фінансові результати**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		0.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	750 141.00	417 605.00

Таблиця Г.5

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2023 р., тис. грн.

Премії підписані, валова сума	2011		549 617.00
Премії, передані у перестрахування	2012		81 203.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		24 339.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		-26 470.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	720 648.00	115 291.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		174 797.00
Валовий: прибуток	2090	29 493.00	127 517.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		499.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		-29 308.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		-50 688.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		21 380.00
Інші операційні доходи	2120	1 876.00	54 640.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		1 520.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130		107 871.00
Витрати на збут	2150		19 098.00
Інші операційні витрати	2180	17 451.00	36 914.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	13 918.00	
збиток	2195		10 535.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	105 239.00	34 289.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	54 939.00	0.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	4 977.00	20.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00

Таблиця Г.6

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2023 р., тис. грн.

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-30 978.00	-18 141.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	28 263.00	5 593.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	4 627.00	14 860.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-1 362.00	1 654.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-1 896.00	0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1 369.00	16 514.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	833.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	536.00	16 514.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	28 799.00	22 107.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	9 326.00	3 261.00
Витрати на оплату праці	2505	56 690.00	23 164.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	12 732.00	5 835.00
Амортизація	2515	7 620.00	5 155.00
Інші операційні витрати	2520	651 731.00	416 556.00
Разом	2550	738 099.00	453 971.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2024 р., тис. грн.

Фінансова звітність за 2024 рік				
2024 рік	2023 рік	2022 рік	2021 рік	2020 рік
 Завантажити як PDF				
Дата звіту	25.03.2025			
Період	2024 рік, 12 міс			
Бухгалтер	Фролова Альона Петрівна			
КАТОТГГ	UA800000000000126643			
Кількість працівників	345			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)				
Актив				
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн	
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	2 858.00	1 179.00	
первісна вартість	1001	5 871.00	5 911.00	
накопичена амортизація	1002	3 013.00	4 732.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 040.00	0.00	
Основні засоби	1010	167 992.00	145 882.00	
первісна вартість	1011	194 594.00	179 828.00	
знос	1012	26 602.00	33 946.00	
Інвестиційна нерухомість	1015	12 930.00	41 642.00	
первісна вартість	1016	12 930.00	41 642.00	
знос	1017	0.00		
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00		
первісна вартість	1021	0.00		
накопичена амортизація	1022	0.00		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00		
інші фінансові інвестиції	1035	11 506.00	9 804.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00		
Відстрочені податкові активи	1045	0.00		
Гудвіл	1050	0.00		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00		

Таблиця Г.2

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2024 р., тис. грн.

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	307 561.00	459 841.00
Інші необоротні активи	1090	50 649.00	52 712.00
Усього за розділом I	1095	558 536.00	711 060.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 190.00	549.00
Виробничі запаси	1101	1 190.00	
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 129.00	534.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		1 644.00
з бюджетом	1135	565.00	349.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	5.00	5.00
з нарахованих доходів	1140	2 718.00	4 280.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 985.00	10 179.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	32 322.00	24 255.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	223 264.00	228 930.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	223 264.00	
Витрати майбутніх періодів	1170	194.00	0.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	104 292.00	117 033.00
Усього за розділом II	1195	368 659.00	387 753.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	

Таблиця Г.3

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2024 р., тис. грн.

Баланс	1300	927 195.00	1 098 813.00
Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	60 000.00	60 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	42 012.00	66 231.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	5 660.00	7 073.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	80 542.00	117 063.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	1 155.00
Усього за розділом I	1495	188 214.00	251 522.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	12 717.00	0.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	

Таблиця Г.4

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2024 р., тис. грн.

Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	12 717.00	0.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	0.00	
розрахунками з бюджетом	1620	10 557.00	15 277.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	10 054.00	
розрахунками зі страхування	1625	558.00	851.00
розрахунками з оплати праці	1630	2 222.00	3 692.00
за одержаними авансами	1635	0.00	1 557.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	697 756.00	816 624.00
Поточні забезпечення	1660	4 833.00	4 751.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	10 338.00	4 539.00
Усього за розділом III	1695	726 264.00	847 291.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	927 195.00	1 098 813.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		0.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	1 046 864.00	750 141.00
Премії підписані, валова сума	2011	1 122 721.00	0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00

Таблиця Г.5

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2024 р., тис. грн.

Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	75 857.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	974 100.00	720 648.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	72 764.00	29 493.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	86 148.00	1 876.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	109 359.00	0.00
Витрати на збут	2150		0.00
Інші операційні витрати	2180	18 946.00	17 451.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	30 607.00	13 918.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	60 271.00	105 239.00
Інші доходи	2240	9 403.00	0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	7 867.00	54 939.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	13 873.00	4 977.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	78 541.00	59 241.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-42 262.00	-30 978.00

Таблиця Г.6

Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «Перша» у 2024 р., тис. грн.

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	36 279.00	28 263.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		4 627.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	4 248.00	-1 362.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	12 345.00	-1 896.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	16 593.00	1 369.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		833.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	16 593.00	536.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	52 872.00	28 799.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	7 094.00	9 326.00
Витрати на оплату праці	2505	89 601.00	56 690.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	19 614.00	12 732.00
Амортизація	2515	9 285.00	7 620.00
Інші операційні витрати	2520	976 811.00	651 731.00
Разом	2550	1 102 405.00	738 099.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00